

**P A R V U S
C A T E C H I S M U S
C A T H O L I C O R U M
A
R. P. PETRO CANISIO
SOCIETATIS JESU
E D I T U S.**

*Adjunctæ Preces horariorum de æterna Dei
Sapientia, septem Psalmi Pœnitenti-
tiales, & Vesperæ Dominicales.*

*Huic editioni accesserunt Litaniæ Lau-
reianæ, usus, & actus Contritionis.*

G A N D A V I ,
*Typis Joannis Meyer, viâ dictâ d'Hoog-
. poorte, sub signo ensis Coronati.
1756.*

CAPITIA DOCTRINÆ

CAPUT. I.

DE FIDE ET SYMBOLO FIDERI.
Quis dicendus est Christianus, atque Catholicanus?

 Qui Baptismatis Sacramentum initiatus; Jesu Christi veri Dei, atque hominis saluatoris doctrinam interius Ecclesia profitetur, neque secessit, vel oppositionibus ullis ab Ecclesia Catholica alienis adharet,

A. 2.

*Quibus de rebus p̄cipiām, decandi sanc
C̄hristianis?*

*De Fide, Spe, Charitate, Sacramen
tis, & officiis Iustitiae Christiane.*

Quid est Fides?

Donum Dei, ac lumen, quo illustra-
tus homo firmiter assentitur omnibus,
quaꝝ Deus revelavit, & nobis per Eccles-
iam credenda proposuit, siue scripta illa-
fint, siue non sint.

*Quae summa est Fidei, seu omnium creden-
dorum?*

Symbolum Apostolorum in duode-
cim distinctum articulos.

Qui sunt illi duodecimi articuli?

Hi videlicet:

1. Credo in Deum Patrem omnipot-
tentem, creatorem cœli & terræ.

2. Et in JESUM Christum Filium
eius unicum Dominum nostrum.

3. Qui conceptus est de Spiritu san-
cto, natus ex Maria Virgine.

4. Passus sub Pontio Pilato, cruci-
fixus, mortuus, & sepultus.

Catechismus.

5

5. Descendit ad inferos, tertia die resurrexit à mortuis.

6. Ascendit ad cœlos, sedet ad dexteram Del. Patris omnipotentis.

7. Inde venturus est judicare vivos & mortuos.

8. Credo in Spiritum sanctum.

9. Sanctam Ecclesiam Catholiceam, Sanctorum communionem.

10. Remissionem peccatorum.

11. Carnis resurrectionem.

12. Et vitam æternam. Amen.

*Quid sibi vult primus Symboli articulus,
Credo in Deum Patrem?*

Ostendit primam in Deitate personam, patrem scilicet cœlestem & æternum, cui nihil factu impossibile fit, vel difficulte, qui cœlum & terram, visibilia simul & invisibilia caneta ex nihilo produxerit, & producta usque conservat, & gubernat, summâ bonitate & sapientia.

Quid verò secundus articulus?

Et in Iesum Christum Filium eius?

Commonstat secundam in Deitate personam, Iesum Christum scilicet Filium Dei naturalem unicum illum ab æterno genitum & Patri consubstantialem, Dominum ac redemptorem nostrum, ut qui nos perditos liberavit.

Quid porrò tertius, Qui concepsus est de Spiritu Sancto?

Mysterium proponit Dominicæ Incarnationis; quia idem Dei Filius de cœlis descendens, humanam naturam assumpsit, sed modo singulari prorsus, ut qui conceptus fuit sine patre, ex virtute Spiritus Sancti, natus ex Maria virgine illibata.

Quid verò quartus, Passus sub Pontio Pilato?

Mysterium tractat redemptionis humanæ: nam idem verus Dei Filius secundum humanam illam naturam assumptam, extrema verè passus est pro nobis, & peccatoribus omnibus redimer-

Catechismus.

77

dis. Unde licet agnus esset sine macula, tamen sub Pontio praefide in crucem sus- fixus, in cruce mortaus, & deinde se- pultus fuit.

Quid autem quintus, descendit ad i- feros?

Mysterium Resurrectionis Christi com- plectitur, qui secundum animam qui- dem Patres est limbo liberaturus descen- dit, tertio vero post mortem die, re- sumpto corpore, vi propria factus est redivivus.

Quid sextus articulus, Ascendit ad Cœlos?

Mysterium adfert gloriose ascensionis Christi, ut qui post expletum redemp- tionis nostræ opus, ad Patrem transiit ex hoc mundo, & cœlos sua virtute triumphator ascendit, atque in ipsa æterna Patris gloria super omnia est colloctatus.

Quid septimus, Inde venturus est judicare?

Demonstrat extremum judicii diem, quando Christus humana in carne vis-

bilis rufus de cœlo descendet, ac mem-
endum ager judicem omnium proborum ac improborum, & reddet unicuique secundum opera ejus.

Quid vero octavus, Credo in Spiritum Sanctum?

Exhibit tertiam in Trinitate perso-
nam, Spiritum Sanctum, qui ex Patre
Filioque procedens, unus verus eternusque Deus est, & regnat cum patre
& Filio, proinde cum utroque simul
adoratur & conglorificatur.

Quid nonus articulus, Sanctam Ecclesiam Catholicam?

De Ecclesia docet quatuor nobis esse
credenda. Primum, Ecclesiam esse
unam, vimirum in uno Spiritu Christi
Iesu, in una fide fideique & Sacramen-
torum doctrina, in uno Capite ac Rec-
tore universalis Ecclesiæ Vicario Chri-
sti scilicet, ac Divi Petri successore; Se-
cundò hanc ipsam sanctam esse, qua-
cum à Christo capite & sponso suo, cui
per fidem & Sacramenta conjugata,

Catechismus.

9

sanctificatur, tum à Spiritu sancto per-
petuò gubernatur. Tertiò, eamdem esse
Catholicam, seu universalē, quia tōto
erbe diffusa, Christi fideles omnes om-
nium temporum comprehendit. Quartò
& postremò, in hac ipsa Ecclesia Com-
munionem esse Sanctorum, pūa non
eorum solum qui interris credentes pe-
rigrinantur; verè etiam qui carnis
mortalitate exuti, vel regnant in cœlo,
vel illic regnaturi, in igne purgatorio
suum peccatorum sordibus explantur.
Qui quidem veluti usius corporis mem-
bra se invicem juvant mutuis officiis,
meritis, orationibus, & sacrosandi Mis-
sa Sacramentū, Sacramentorumque Ec-
clesiæ virtutem participant.

*Quid porrò decimus, Remissionem
peccatorum?*

Offert præsentem Dei gratiam pecca-
toribus omnibus, ne quis de venia pec-
catorum suorum consequenda umquam
desperet, modò in Ecclesia perseveret
Catholica, & inde ejusdem Sacramentis
utatur.

Quid autem undecimus, Carnis resurrectionem?

Mortuos omnes ad vitam excitandos asserit, & novissimum judicii diem confirmat: nam ante Christi tribunal in carne redivivi omnes apparebimus, ut recipiat unusquisque prout gessit in suo corpore, sive bonum, sive malum.

Quid demum postremus, & visam eternam?

Fidei & virtutis Christiane premium beatam immortalitatem ostendit, ut certò sciamus post hanc vitam superesse aliam longè diversam, verèque securam, beatam, ac sempiternam, quæ credentibus & obtemperantibus Christo destinata sit.

Quæ est summa omnium symboli articulorum?

Corde & ore confiteri Dominum Deum, quo nibil aut majus, aut sapiensius, aut melius potest excogitari, eum & unum in essentia, seu natura divina, & trium in personis esse, supote Pa-

Catechismus.

ii

Atem & Filium & Spiritum sanctum; ita ut hi tres unum sint, unus, verus, eternus, immensus, & incomprehensibilis Deus: ex quo, per quem, & in quo sunt omnia. Pater est conditor universorum: Filius redemptor hominum: Spiritus sanctus Ecclesiae seu Christi spiritus sanctificator & rector. Igitur huius sanctissime & individuae Trinitati respondent Symboli tres partes praecipue. Prima, quae de creatione est, Patris; secunda, quae de redemptione, Filii; tertia, quae de sanctificatione, Spiritui sancto acommodatur.

Quid est Ecclesia?

Est omnia in Christi fidem atque doctrinam profidentium congregatio, quae sub uno & summo post Christum capite & Pastore in terris gubernatur.

Qui ab Ecclesia prorsus alieni sunt?

Primum Judæi & infideles omnes atque a fide apostatae: deinde heretici, scilicet, qui cum baptizati sunt, contra Catholicam fidem cum pertinacia tueri

tur errorem: præterea schismatici, qui à pace & unitate Catholica ipſi ſe ſegregant: poſtremò qui à communione Sanctorum, à participatione Sacramentorum, & ab Ecclefiaſe ſuffragiis, diuinisque officiis, per Eccleſiaſticam po- teſtatem legitimè excluduntur, unde & excommunicati dicuntur.

Qui omnes à Chriſti corpore, quod eft Ecclefia, ſejaneti & alieni ſunt, pro indeque ſpiritualis vias ac ſalutis exper- tes manent, Satanæ, mortique perpe- træ, niſi refipificant, obnoxii. Ac vitandi quidem illi omnes Catholicis, ſed in primis hæretici & schismatici, non mihius quam peſtes quædam exiiales fu- giendi ac execrandi ſunt.

*Quæ denum eft ſimpler, brevis & re-
ta fidei regula, quæ Catholici ab hæ-
reticis diſcernuntur.*

Ea eft: Chriſti fidem atque Ecclefia- muctoritatem integrum proſteri: illudque ratum ac fixum tenere oportere, quod Ecclefia Catholicæ Paſtores atque Do-

ctores credendum definitint. Ceterum
si quis Ecclesiam non audierit, sit tibi,
inquit Christus ipse, sicut Ethnicus &
Publicanus. Non enim habebit Deum
Patrem, qui Ecclesiam noluerit habere
matrem.

C A P U T I I.

DE SPE, ET ORATIONE DOMINICA.

Quid est Spes?

VIRTUS est divinitus infusa, per
quam certa cum fiducia nostra sa-
latis, & eternae vitae bonorum spectantur.
*Unde modum recte sperandi & pescandi
discimus?*

Ex Oratione Dominicæ, quam Christus ipse Dominus & Magister noster ore suo sacrofacto tradidit & prescripsit.

Recita per partes Orationem Dominicam.
Pater noster, qui es in celis.

Prima petitio.

I. Sanctificetur nomen tuum.

2. Adveniat regnum tuum.
  3. Fiat voluntas tua, sicut in cœlo & in terra.
  4. Panem nostrum quotidianum da nobis hodie.
  5. Et dimitte nobis debita nostra, sicut & nos dimittimus debitoribus nostris.
  6. Et ne nos inducas in temptationem.
  7. Sed libera nos à malo, Amen.
- Quid sibi vult initium hujus Orationis?*
- Pater noster, qui es in cœlis?*

Præfati uncula est, quæ nos memores reddit summi beneficii, quo Deus Pater per Christum nos sibi in filios adoptivos & heredes coöptavit. Atque hoc dulci Pateris nomine provocamus eum ad eum redamandum, tunc ad preceandum magna cum fiducia.

*Quid explicitat prima petitio,
Sanctificetur nomen tuum?*

Proborum filiorum justum & liberale desiderium: hi petunt semper & ubique in se aliisque promoveri cognitorem, timorem, honorem, amo-

rem & cultum aeternas maiestatis , &
quidquid demum ad summi optimi
que Patris gloriam spectat.

Quid secunda petizione agimus,

Adveniat regnum tuum?

Petimus gloriam regni cœlestis aeter-
naeque felicitatis nobis donari , ut citè
eum Christo in sempiternum regnemus.

Quid tertia ; Fiat voluntas tua?

Petimus divinæ gratiæ nobis opem
adesse , ut Patris voluntatem in terra ,
sicut Beati omnes in cœlo faciunt ,
sincerè , alacriter , & constanter ad-
impleamus .

*Quid quarta ; Panem nostrum quotidia-
num da nobis hodie ?*

Petimus suppeditari nobis quæ ad vi-
tam sive corporis , sive animi fovendam
& sustentandam spectant , ut victum &
vestitum , verbum Dei , & Ecclesia
Sacramenta .

*Quid quinta , Et dimitte nobis debitos
nostra ?*

Petimus veniam ac censuram pœn-

catorum, parati vicissim remittere, quos
id nos alii peccaverint.

*Quid penultima? Es me nos inducas in
tentationem?*

Petimus in hac tanta vita imbecilli-
tate divinâ virtute fulciri, atque adver-
sus Mundum, Carnem, Diemonem
q̄e defendi, ne quocumque modo ten-
tationi succumbentes peccato consen-
tiamus.

*Quid septima & postrema petitione?
Sed libera nos à malo?*

Petimus Dei benignitatem, quā ipse
nos liberet & vindicet à miseria, tum
corporis, tum animi, sive in hac vita
quoad salutē nostrā congruit, sive in
futura. Et additur, Amen; hoc est fiat,
sive fieri ut spora desideriumque mon-
stremus; accipiendi ea, quae septem his
petitionibus continetur.

*Quæsumus est priorum Orationis brachiorum
petitionum?*

Priores quatuor ostendunt quæ hic bō-
na sperare ac petere debeamus. Inter quæ
primum

primum ac summum est divine Majestatis honor & gloria : proximum nostra felicitas ; huic accedit , Dœo debita obedientia : postremum est , corporis animæque sustentatio necessaria Hæc summatim continentur prioribus quatuor.
Quæ summa est reliquarum peccationum?

Tres posteriores continent mala quæ deprecari debeamus : ut sunt peccata , quæ nobis Dei regnum præcludunt ; tum tentationes , quæ nisi ope divina protegamus , sua vi ad peccandum nos pertrahunt ; ac postremò hujus , ac futuræ vite calamitates. Docet igitur Dominica precatio simul & bona petere , & mala deprecari.

Quando Salutationem Angelicam recitas Virgini Matri?

Ave Maria , gratiâ plena , Dominus tecum , benedicta tu in mulieribus , & benedictus fructus ventris tui Jesus.

Sancta Maria , Mater Dei , ora pro nobis peccatoribus , nunc & in hora mortis nostræ , Amen.

*Unde hic modus Deiparam Virginem sa-
lutiandi profluxit?*

Primum ab exemplo Angeli Gabrie-
lis & Sanctæ Elisabethæ, deinde ex usu
ipso & consensu Ecclesiæ Catholicæ.

Quem verò fructum adferat hac Salutatio-

Sacrosanctæ Virginis & Dominica
incarnationis gratiam, & æquè saluta-
rem nobis reficit memoriam, ac præ-
terea monet, ut gratiæ Virginis fa-
vorem, atque apud Deum intercessio-
nem nobis conciliemus.

Quid discimus ex hac Salutatione?

Eximias dotes ac laudes incompara-
biles Virginis, ut quod Doidonis ac vir-
tutibus amplissimis refertur, quod eadem
Virgo & Mater, quod inter omnes om-
nium temporum mulieres benedicta.
quod Regis Regum Christi Dei & Do-
mini nostri patens; ac proinde inven-
trix gratiarum, ac genuinæ vitæ nobis ex-
flitit.

C A P U T III.

DE CHARITATE ET DECALOGO:

Quid est Charitas?

INFUSA à Deo virtus, quâ Deus propter se diligitur, proximus autem propter Deum.

Quot sunt Charitatis præcepta?

Duo principalia : diliges Dominum Deum tuum ex toto corde tuo, ex tota anima tua, ex tota mente tua, & ex totis viribus tuis: hoc est primum & maximum mandatum. Secundum verò simile huic: Diliges proximum tuum sicut te ipsum. In his præceptis universa Lex pendet, & Prophetæ.

Quo indicio se prodit Charitas erga Deum?

Si ejus observes mandata. Hæc est enim Charitas Dei, ut mandata ejus custodiamus, & mandata ejus gravia non sunt. Et Christus ipse docet: Qui haber mandata mea, & servat ea; ille est, qui diligit me.

Quomodo se prodis & agnoscitur Charitas erga proximum?

Charitas patiens est, benigna est, Charitas non æmulatur, non agit perperam, non inflatur, non est ambitiosa, non quærit quæ sua sunt, non irritatur, non cogitat malum, non gaudet super iniquitate, congaudet autem veritati, omnia suffert, omnia credit, omnia sperat, omnia sustinet.

Car præcepta Decalogi decem propo-

sunt?

Etsi duo sint Charitatis præcepta, in quibus plenitudo Legis versatur, tamen præcepta Decalogi idcirco adjiciuntur, ut perspicuè magis omnes intelligent, quæ ad Charitatem tum Deo, tum proximo exhibendam pertinent.

Quæ sunt præcepta Decalogi?

1. Ego sum Dominus Deus tuus. Non habebis Deos alienos coram me. Non facies tibi sculpsite, ut adores illud.

2. Non affumes nomen Domini Dei tui in vanum. Nec enim insontem ha-

bebit Dominus eum , qui assumpserit nomen Domini Dei sui frustra.

3. Memento ut diem Sabbati sanctifices.

4. Honora Patrem tuum , & Matrem tuam , ut sis longævus super terram , quam Dominus Deus tuus dabit tibi.

5. Non occides.

6. Non moechaberis.

7. Non furtuin facies.

8. Non loquérис contra proximum tuum falsum testimonium.

9. Non concupisces uxorem proximi tui.

10 Non domum, non agrum, non servam , non ancillam , non bovem , non asinum , nec universa , quæ illius sunt.

*Quid sibi vult primum præceptum , Non
babebis deos alienos ?*

Prohibet ac damnat idololatriam , seu cultum falsorum deorum , artem magicanam vel divinatoriam , observationes superstitiosas , omnem denique cultum impium : è diverso autem requirit , ut unum Deum optimum maximum credamus , colamus , & invocemus .

Licetne Sanctos colere & invocare?

Licet: non ad eum quidem modum,
quo jubemur Deum colere & invocare,
tamquam Creatorem & Redemptorem,
& largitorem bonorum omnium; at
longè inferiori gradu, nimis veluti
dilectissimos Dei amicos, nostrosque
apud ipsum intercessores & patronos.

*Huic precepto adversatur usus imagi-
num Christi, ac Sanctorum?*

Nequaquam: quia præcepto huic,
Non facies tibi scuptile, causa mox ad-
ditur, ut adores illud, videlicet Ethni-
corum more, qui falsorum deorum
statuunt simulachra, & idola sua impie
colunt. Nos autem in imaginibus Chri-
stum & Sanctos, quos repræsentant,
pio à majoribus tradito more veneramur.
*Quid secundum probbet, Non assumes
nomen Domini Dei tui in vanum?*

Vetat abusum divini nominis, & ir-
reverentiam, quæ committitur à perju-
ris, blasphemis per Deum, Sanctos, vel
creaturam aliquam, absque gravi causa,
veritate, ac reverentia jurantibus.

Quid imperat tertium præceptum, Memento ut diem Sabbati sacrificies?

Vult Sabbatum seu diem Festum in Ecclesia piis operibus celebrari: quod fit adeundo templum, & audiendo Missam.

Laborare autem hoc tempore, & occupationibus deditum esse servilibus planè interdit.

Quid injungit quartum, Honora Patrem & Matrem?

Ut his, qui secundum Deum vitæ nostræ sunt auctores, reverentiam, obedientiam, opemque præstemus, ac omninem officii genere illis ipsis satisficiamus. Deinde jubet, ut Magistratus, cum civiles, tum Ecclesiasticos parentum & majorum loco habeamus, illorum dicto lubentes pareamus, & reveremur potestatem atque auctoritatem.

Qua ratione potestatem & auctoritatem Ecclesiasticam reverebimur?

Videlicet, si sacris & oecumenicis Conciliis, si receptis Apostolorum ac Patrum institutis ac decretis, si probatis

majorum consuetudinibus, denique si
summis Ecclesiæ pastoribus ac Pontifici-
bus tribuerimus, quam singularem illis
debemus observantiam, obedientiam-
que. Ubi vel maximè peccant, qui cul-
tum divinum & sanctiones ceremonias-
que Ecclesiasticas convellunt, atque
contemerant: tum qui Synodis & Ponti-
ficibus obtrecent, ac in Sacerdotum jura
& templa involant, Sacra profanantes.

*Quid sibi vult quintum præceptum,
Non occides?*

Prohibet vim externam, cædem, &
injuriā omnem, quæ corpori & vita
proximi adferri possit. Ad hæc, iram,
odium, rancorem, indignationem, &
quosvis affectus ad proximi læsionem,
quovis modo spectantes excludit, & pe-
nitus refecat.

Quid vetat sextum, Non Mæchaberis?

Fornicationem, adulterium & obscœ-
nos, illegitosque concubitus, tum
quidquid honestati, verecundia & inge-
nuo pudori adversatur. Nam & qui vi-

derit mulierem ad concupiscendam eam, jam mœchatus est in corde suo.

Quid præcepto septimo cæetur, Non fursum facies?

Omnis rei alienæ illicita contrectatio & usurpatio: ut sit in furto, rapina, usura, lucris injussis, dolis malis, & iniquis contractibus, demum quibusvis commutationibus & distributionibus, quibus Christiana charitas læditur, & proximus circumvenitur.

Quid in octavo agitur, Non loquēris contra proximum tuum falsum testimonium?

Interdicitur testimonium falsum, mendacium, & omnis linguae contra proximum abusus, ut est in susurronibus, detractoribus, maledicis, adulatoribus, mendacibus, ac perjuris.

Quid postrema duo præcepta, Non concupisces uxorem nec rem proximi?

Vetant concupiscentiam uxoris ac rei alienæ: quoniam quod alienum est, haud solum injuncte & pro libidine nostra oc-

cupare non licet, sed ne voluntate quidem ad illud appetendum ferri debemus, ita ut nostris rebus contenti, absque omni invidia, æmulatione, & cupiditate vivamus.

Quæ summa, quisue finis præceptorum Decalogi?

Nimirum ut Deus & proximus sibi diligantur: cuius rei Symbolum fuit in duas tabulas Decalogi à Deo facta distinctio. In priore quidem tabula tria docentur, quæ ad charitatem Dei: in secunda vero septem, quæ ad dilectionem proximi spectant, explicantur.

Quæ ratione præcepta primæ tabulæ Charitatem Dei edocent?

Quoniam tollunt & prohibent vitia cultui honorique Dei maximè contraria, idololatriam, apostasiam, hæresim, perjurium, superstitiones; admonent autem verum purumque Dei cultum corde, ore ac opere fideliter exhibendum esse, quod ubi sit, utique solus verus Deus cultu latræ colitur & adoratur.

Quomodo præcepta secundæ tabula Charitatem proximi explicant?

Eo ipso, quod nostrum erga proximum Officium ordine complectuntur: videlicet ut non solum maiores honoremus, sed etiam opere, verbis ac voluntate prodesse omnibus, & nocere nemini studeamus, sive corpus proximi, sive persona juncta conjugio, sive bona fortunæ considerentur.

Quæ summa est præceptorum de proximo diligendo?

Hæc ipsa nimirum; quod tibi non vis fieri, alteri ne feceris. Omnia verò quæcumque vultis ut faciant vobis homines, & vos facite illis. Hæc est enim Lex & Prophetæ.

Suntne præter Decalogum alia præcepta?

Sunt utique, nec solum utiliter illa, verùm etiam necessariò observanda, præsertim Ecclesiæ præcepta, cui veluti Sanctissimæ Matri, sponsæque Christi aures & mentes præbere Catholicæ filii omnes debemus.

Quæ sunt præcepta Ecclesiæ?

Præcipua quinque numerantur.

1. Statutos Ecclesiæ festos dies celebrito.

2. Sacrum Missæ officium diebus festis reverenter audito.

3. Indicta certis diebus jejunia, & à quibusdam cibis abstinentiam observato.

4. Peccata tua Sacerdoti proprio, aut alteri cum ejus facultate, singulis annis confitetur.

5. Sacrosanctam Eucharistiam ut minimum semel in anno, idque circa festum Paschæ sumito.

Quem fractum adfert observatio præceptorum?

Hæc atque id genus alia Ecclesiæ tum instituta, tum præcepta, primum fidem, humilitatem, & obedientiam Christianam exercent: deinde cultum divinum, honestam disciplinam, & publicam tranquilitatem alunt, conservant, & ornant, eoque mirificè conferunt, ut decenter & ordine cuncta in Ecclesia peragantur.

præterquam quod æternam vitam meremur , si illa ex charitate observemus.

C A P U T I V.

De SACRAMENTIS.

Quid est Sacramentum ?

EST invisibilis gratiæ signum visibile ad nostram sanctificationem divinitus institutum. Aliud est enim quod in Sacramento videmus, aliud quod in eo accipimus: signum videmus externum , occultam verè & Spiritualem gratiam, quæ res dicitur Sacramenti , accipimus.

Quot sunt Sacra menta ?

Septem, quæ à Christo Domino instituta , ab Apostolis tradita , & in Ecclesia Catholica semper conservata , ad nos usque pervenerunt. Sunt autem hæc: Baptismus , Confirmatio , Euchar

ristia, Poenitentia, Extrema Undio,
Ordo, Matrimonium.

Quare Sacraenta veneranda, & summo in pretio habenda sunt?

Primùm quidem, quia à Deo & Christo Domino in Lege nova instituta: deinde, quia gratiam Dei nobis necessariam eamque uberrimam non modò significant, verum etiam seu vasa quædam sacra divini Spiritus continent, & ritè suscipientibus conferunt; ad hæc, quoniam adversus peccatum præfentissima sunt remedia, seu divina medicamenta nostri Samaritani: postrem quia bonis gratiam habentibus, eam ipsam conservant, augent, & amplificant.

Cur Sacramentis ceremoniae solemnes & Ecclesiastice adhibentur?

Multis profecto. & gravibus de causis. Primùm, ut Sacramentorum administrationem spectantes, admoneantur nihil hic profanum, sed arcana quædam & divinis plena mysteriis geri, quæ singulariem reverentiam exigant. Deinde

ut ad Sacra menta ipsa accedentibus cul-
tum promoveant interiorem, quem
Deus præcipue postulat, & cuius veluti
signa, testimonia, & exercitia sint cere-
monia: Præterea, ut Sacra menta mi-
nistrantes majori cum dignitate & fruc-
tu munus suum obeant, dum veteris
Ecclesiæ instituis, Sanctorumque Pa-
trum vestigis fideliter inherarent: constat
etenim hujusmodi ceremonias plera-
que inde à temporibus Apostolorum
per continuam successionem ad nos us-
que in Ecclesia perseverasse. His demum
retinetur honesta religiosaque disciplina,
bis foverur publica tranquillitas, quæ
sæpè rituum extenorum, aut immu-
tatione, aut innovatione graviter inter-
turbatur:

Quid est Baptismus?

Primum maximèque necessarium Le-
gis novæ Sacramentum, quod semel
in aqua confertur, quo spiritualiter re-
nascimur, & peccatorum plena reinis-
fione percepimus filios Dei adoptra-

mur, hæredesque vitæ cœlestis adscribi-
mur.

Quid est Confirmatio?

Est Baptizatis collatum ab Episcopo
Sacramentum, in quo per sanctum
Chrisma & verba sacrosancta confertur
gratia, & robur spiritus additur, tum
ad firmiter credendum, tum ad nomen
Domini, quando sic est opus, liberè
confitendum.

Quid est Eucbaristia?

Est Sacramentum, quo verum Christi
Corpus atque Sanguis sub singulis
speciebus panis & vini continetur; no-
bis, ut offeratur, adoretur, atque su-
matur, relictum.

*Quae sunt præcipua de Eucbaristiæ Doc-
trina capita scitu necessaria?*

Quinque; primum est ejus veritas:
Alterum est panis & vini in Christi cor-
pus & sanguinem conversio. Tertium,
adoratio debita. Quartum, ejus oblatio.
Quintum & postremum ejusdem Sacra-
menti sumptio.

Quæ

Quæ est veritas Sacramenti Eucharistiae?

Nimirum hæc, Christum verum Deum ac hominem verè ac integrè in hoc Sacramento contineri; & nobis adesse, ubi Sacerdos ritè ordinatus panem & vinum verbis illis arcanis, & à Christo traditis, consecravit.

Quæ fit conservatio per verba illa, quibus hoc Sacramentum Sacerdos consecrat?

Ea, ut per ipsa verba, operante Christo, panis & vinum in corpus & sanguinem Dominicum convertantur, ac transubstantientur, atque ita panis & vinum esse desinant in Eucharistia.

Quæ Sacramento huic debetur adoratio?

Eadem sanè quæ Christo Domino ac æterno Deo debetur, quippe quem illuc presentem agnoscimus. Ideoque religioso cùm corporis, tum animi cultu, ut par est, hoc Sacramentum supplices venerāmur.

Quare censetur hoc Sacramentum oblatio?

Quia est Legis novæ sacrificium, & oblatio munda cruentis Legis Judaicæ

sacrificiis incruenta succedens, quæ præ vivis ac defunctis Christi fidelibus in Missa offertur ac celebratur. Unde fit ut Eucharistia non solum à fidei populo sumatur, sed etiam pro peccatis à Sacerdotibus ad Dominicæ passionis ac mortis continuam commemorationem quotidie immaletur, semperque oblata fuerit in Ecclesia Dei.

Quid in Sacramenti hujus sumptione servandum?

Quod fides & auctoritas sanctæ Matris Ecclesiæ docet; videlicet, Christiano laïco sat esse, sub una specie panis totum Christum accipere, & hac sumptione consequi, ut qui non indignè accesserit, ingentem Dei gratiam ac æternam quoque vitam obtineat, qui verus ac integer Sacramenti hujus fructus existit; eoque sit efficacior, quæ saepius sacra & salutaris illa communio dignè geratur.

Quid est Pœnitentia?
Est secunda post naufragium tabula,

& necessarium relapsis Sacramentum, in quo remissio peccatorum & à reis peti-
tur, & à Sacerdotibus tribuitur.

Quot sunt partes & actiones Pœnitentiae?

Tres: contritio, vel dolor animi, pecca-
ta sua detestantis, & ad vitam meliorem
adspirantis: Confessio, seu peccatorum
suorum coram Sacerdote facta explica-
tio: & satisfactio denique, seu vindicta pu-
nitioque criminum de se ipso sumpta, ad
præstandos fructus dignos Pœnitentiae.

Quid est Extrema Uncio?

Est Sacramentum, quo ægroti per
oleum sacrum, & verba Christi in mag-
niss morbi molestiis relevantur, ut feli-
cius ex hoc mundo defnigrent, & cor-
pora etiam, si ita expedit, sanitati resti-
tuantur.

Quid est Ordo?

Est Sacramentum, quo: Sacerdotibus,
aliisque Ministris Ecclesiæ potestas con-
fertur ad Ecclesiastica munia ritè degen-
terque obeuindā.

Quid postrem est Matrimonium?

Sacramentum, quo vir & mulier le-

giūmè contrahentes , individuam vitā
societatem ineunt , gratiāque divinā do-
nātur , tum ut soboles honestē & Chri-
stianē suscipiatur , ac educetur ; tum ut
fœdæ libidinis , & incontinentiæ pecca-
tum evitetur .

Eſtne inter Sacra menta diſcri men ?

Est ſanè : Baptiſmus enim , Confir-
matio , & Ordo , ſemel collata nūm-
quam iterantur , ſicuti cætera . Idem Bap-
tismus neceſſariò ſuſcipitur ab omni-
bus , Euchariftia à ratione utentibus ,
& à relapsis Pœnitentia . Arbitrarium
eft autem uti reliquis , modò nullum
contemnas , aut , cùm illud ſumen di tem-
pus eft , negligas .

C A P U T V.

De officiis Iuſtitiæ Christianæ .

Quot ſunt officia Iuſtitiæ Christianæ ?
HÆC duo : declina à malo ſive pec-
cato , & fac bonum ſive officium
Iuſtitiæ .

Qui potest homo cauere peccatum, & bonum facere seu præstare Justitiam?

Non id per se quidem, sed Christi gratiâ ac Spiritu, instructus Christianus potest, ac debet, quantum hujus quidem vitæ status admittit, justè vivere, & legem implere.

Quotplex est peccatum?

Duplex: Originale & Actuale.

Quid est Originale?

Quod ab ortu nobis congenitum per Baptismum in Christo condonatur.

Quid est actuale?

Dictum, factum, vel concupitum contra vel præter legem Dei aut Ecclesie.

Quotplex est actuale?

Duplex: Mortale, sic dictum, quia mortem animæ præsentem adfert; (Animæ enim quæ peccaverit, ipsa morietur) & Veniale, ut cui venia facile tribuitur: & sine quo ne justi quidem vivunt.

Quibus gradibus ad peccatum deducimur?

His tribus: Suggestione, delectatione, consensu, seu deliberata voluntate, peccandi.

Qui sunt supremi gradus peccantium?

Eorum qui scientes ac prudentes ex mera peccant malitia: qui etiam de peccato ipso gloriaantur: & qui benè momentibus obstrepunt, ac salutaria confilia prorsus contemnunt.

Quare peccatum fugiendum?

Quia Dominum Deum offendit, summum bonum eripit, & summum adfert malum peccanti, dum divinam tollit fruitionem numquam recuperandam, & pœnas ærumnasque homini accedit sempiternas.

Quæ dicuntur peccata Capitalia?

Illa ex quibus veluti capitibus & fontibus, omnia alia peccata profiscuntur.

Quot sunt peccata Capitalia?

Septem: Superbia, Avaritia, Luxuria, Invidia, Gula, Ira, Acedia.

Qua ratione vitari est vincere peccata possunt?

Si Jesu Christi gratiæ coöperemur, peccatorum damna & pericula considerantes, & virtutes septem his peccatis contrarias exercentes.

*Quæ virtutes peccatis Capitalibus adver-
santur?*

Hæ septem: Humilitas, Lægitas,
Castitas, Benignitas, Temperantia,
Patientia, Devotio, seu sedula Pieta.
*Quæ peccata in Spiritum Sanctum com-
mitti dicuntur?*

Ea, quæ suâ malitiâ sic divinam ex-
cludunt gratiam, ut neque in hoc sæcu-
lo, nisi egrè admodum, neque in fu-
turo remittantur.

Quot sunt peccata in Spiritum Sanctum?

Sex: præsumptio de misericordia Dei,
vel de impunitate peccati, Desperatio,
Agnitæ veritatis impugnatio; Fraternæ
charitatis invidentia, Obstinatione, & im-
penitentia.

Quæ peccata in Cœlum clamare dicuntur?

Quæ per se vehementer abominanda
sunt, & apertè humanæ Charitatis jura
violent, unde vindictam clamare per-
mittentur, & horrendis sœpè modis in
hic vita divinitus vindicantur.

Quot sunt peccata in Cœlum clamantia?

Hæc quatuor: Homicidium voluntarium, peccatum Sodomiticum, oppressio pauperum, viduarum, atque pupillorum, demum merces operariorum defraudata.

Quæ peccata dicuntur aliena?

Eæ, quæ ab aliis quidem committuntur, sed nobis interim auxilioribus, vel quoquo modo adjutoribus, aut saltem non impedientibus, ut idcirco nobis etiam imputentur.

Quoc modis aliena peccata nobis imputantur?

Novem his modis: consilio, jussione, consensu, irritatione, laudatione seu adulacione, reticentiâ culpæ alienæ, conniventia vel indulgentia, rei alienæ participatione, & prava facti alieni defensione.

Quæ dicuntur opera carnis?

Ea quæ homines secundūm carnem viventes, & à Dei filiis spiritualibus degenerantes, committere solent

Quæ sunt opera carnis?

Paulus ea recenset in hunc modum:
Manifesta sunt opera carnis, quæ sunt,
Fornicatio, immunditia, impudicitia,
luxuria, idolorum servitus, veneficia,
inimicitiae, contentiones, æmulationes,
rixæ, dissensiones, sectæ, invidiæ, ho-
mocidia, ebrietates, commissationes &
his similia. quæ prædico vobis, sicut
prædixi: quoniam, qui talia agunt, reg-
num Dei non consequentur.

*E*stne satis Christiano malum fugere &
à peccato declinare?

Nequaquam: sed præterea bonum
agere & virtutes exercere necesse est.
Alioqui scient bonum, & non facienti,
peccatum est illi.

Quid boni faciendum est Christiano?

In genere quidem quidquid boni lex
naturalis, divina, vel humana præci-
pit vel ostendit, in specie verò pro sua
quisque vocatione præstare officium,
& acceptæ Dei gratiæ coöperari cum
gratiarum actione debet. Omnis enim

arbor, quæ non facit fructum bonum,
excidetur, & in ignem mittetur.

*Quæ sunt præcipua bonorum operum
genera?*

Ea quibus sobriè, justè, pièque vivi-
tur in hoc sæculo, & per quæ itidem
justi magis magisque justificantur, &
sancti indies sanctificantur.

*Quotuplicia sunt hæc operum bonorum
genera?*

Triplicia: utpote Jejunium, Eleëmo-
syna seu misericordia, & Oratio, de
quibus ita legimus: bona est Oratio cum
Jejunio & Eleëmosyna.

Quid est fructus bonorum operum?

Habent ea promissionem ac mercedem
hujus ac æternæ vitæ, Deum placant,
gratiam conservant, & augent; denique
Christiani hominis vocationem certam
faciunt atque consummant.

Quid est Jejunium?

Est certis diebus, juxta morem &
præscriptum Ecclesiæ, carnis absti-
nere, & saltum unica cibi refectione in-

die contentum vivere frugalius. Sed si generatim hoc nomen accipias, Jejunium est corporis quedam castigatio piè suscepta, ut vel caro spiritui subjiciatur, vel obedientia exerceatur, vel Dei gratia impetretur.

Quid est Oratio?

Est mentis in Deum elevatio, per quam vel mala deprecamur, vel bona nobis aliisque petimus, vel Deo benedicimus.

Quid est Eleemosyna seu Misericordia?

Est beneficium, quo alterius miseriæ ex commiserationis affectu subvenimus.

Quotuplex genus est Eleemosynæ seu Misericordiæ?

Duplex; alia quippe sunt opera Misericordiæ corporalia, alia verò spirituallia: quoniam vel ad corporalem, vel ad spiritualem miseriæ proximi sublevandam spectant.

Quot sunt opera Misericordiæ corporalia?

Septem, Esuriens pascere, potum dare sitiensibus, operire nudos, captivos

redimere, ægrotos invisere, hospitio peregrinos suscipere, mortuos sepelire.

Quoꝝ sunt opera Misericordiæ spiritualiꝝ?

Sunt & ipsa septem: uti, peccantes corrigeret, ignorantes docere, dubitantibus recte consulere, pro salute proximi Deum orare, consolari mœstos, ferre patienter injurias, offenditam remittere.

Quæ sunt virtutes omnium præcipue?

Post Theologicas quidem illas, de quibus dictum est, Fidem & Spem, & Charitatem, præcipue sunt Cardinales, quæ Christianos cum primis decent.

Quæ dicuntur Cardinales virtutes?

Quæ tamquam fontes aliarum & cardines omnem honestæ vitæ rationem continent.

Quoꝝ sunt virtutes Cardinales?

Quatuor, Prudentia, Justitia, Temperantia, Fortitudo: quibus in Christo consequitur homo, ut providè, justè, temperatè, ac fortiter in omni vita degat, ac placeat Deo.

Quæ dicuntur dona Spiritus Sancti?

Septem illa quæ super Christum re-
quievisse Propheta testatur, & quæ ab
ipso, ceu fonte omnis gratiæ in alios
derivantur: ut donum sapientiæ, do-
num intellectus, consilii, scientiæ, for-
titudinis, pietatis, ac timoris Domini.

*Quænam illa, quæ fructus Spiritus vo-
cantur?*

Ea quæ pī secundūm spiritum viven-
tes operantur, & per quæ spirituales à
carnalibus dignoscuntur.

Qui sunt fructus Spiritus?

A Paulo Apostolo sic numerantur:
Charitas, Gaudium, Pax, Patientia,
Longanimitas, Bonitas, Benignitas,
Mansuetudo, Fides, Modestia, Con-
tinentia, Castitas.

Quæ dicuntur beatitudines Evangelicæ?

Illæ propter quas in Evangelio etiam
hi, qui miseri prorsus ac infelices viden-
tur, beati ac felices pronuntiantur.

Quot sunt Evangelicæ beatitudines?

Octo, quas ita Christus in monte tradi-
dit.

1. Beati pauperes spiritu, quoniam ipsorum est regnum cœlorum.
2. Beati mites, quoniam ipsi possidebunt terram.
3. Beati qui lugent, quoniam ipsi consolabuntur.
4. Beati qui esuriunt & sitiunt justitiam, quoniam ipsi saturabuntur.
5. Beati misericordes, quoniam ipsi misericordiam consequentur.
6. Beati mundo corde, quoniam ipsi Deum videbunt.
7. Beati pacifici, quoniam Filii Dei vocabuntur.
8. Beati qui persecutionem patienter propter justitiam, quoniam ipsorum est regnum cœlorum.

Quæ dicuntur Evangelica cōsilia?

Videlicet, quæ per Evangelium non tamquam ad salutem necessaria, sed veluti suscipientibus magis expedita atque utilia, à Christo non præcipiente quidem, sed consulente proponuntur.

Quot sunt Evangeliæ consilia?

Principalia tria sunt: nimirum, Pauperitas voluntaria, Castitas perpetua, & Obedientia integra, quæ propter Deum homini religiosè exhibetur.

Quæ hominis novissima dicuntur?

Ea quæ homini ad extremum accidunt; ut Mors, Judicium, infernus, & Cœlestis gloria, de quibus ita docet Sapiens: In omnibus operibus tuis memorare novissima tua, & in æternum non peccabis.

F I N I S.

TESTIMONIA S. SCRIPTURÆ, Contra Hæreticos in promptu semper habenda.

Si difficile & ambiguum apud te iudicium esse perspexeris inter sanguinem & sanguinem, causam & causam, lepram & lepram: & iudicium intra portas tuas videris verba variari, surge & ascende ad locum quem elegerit Dominus Deus tuus, veniesque ad Sacerdotes Levitici generis; & ad judicem qui fuerit illo tempore, quæresque ab eis qui indicabunt tibi iudicij veritatem, & facies quodcumque dixerint, qui præsunt loco quem elegerit Dominus, & docuerint te iuxta legem ejus, sequerisque sententiam eorum: nec declinabis ad dexteram, neque ad sinistram. *Deut. 17.*

Qui superbierit nolens obedire Sacerdotis

dotis imperio; qui eo tempore ministrat Domino Deo tuo, & decreto judicis, morietur homo ille, & auferes malum de Israël, cunctusque populus audiens timebit, ut nullus deinceps intumescat superbia. *Ibid.*

Interroga patrem tuum, & annuntia-bit tibi maiores tuos & dicent tibi. *Deut.* 23.

Hæc dicit Dominus: State super vias, & videte, & interrogate de semitis an-tiquis, quæ sit via bona, & ambulate in ea: & invenietis refrigerium animabus vestris. *Jerem. 6.*

Labia Sacerdotis custodiunt scientiam, & legem requirent ex ore ejus, quia Angelus Domini exercituum est. *Ma-
hab. 2.*

Audi fili mi disciplinam patris tui, & ne dimittas legem matris tuæ, ut ad-datur gratia capiti tuo, & torques col-lo tuo. *Prov. 1.*

Conserva fili mi, precepta patris tui, & ne dimittas legem matris tuæ: liga

50   **Fest. S. Script.**
eam in corde tuo jugiter, & circum
gutturi tuo. **Prov. 6.**

Ne transgrediāris terminos antiquos
quos posuerunt patres tui. **Prov 22.**

Non te prætereat narratio seniorum:
ipſi enim didicerunt à patribus suis. Ab
ipſis dices intellectum, & in tempore
necessitatis dare responsū. **Eccl. 8.**

Videte ne quis vos seducat: surgent
enim multi pſeudo-Prophetæ, & sedu-
cent multos. Tunc si quis vobis dixe-
rit:: Ecce hic est Christus, aut il-
lic: nolite credere: & quoniam abun-
dabit iniq[ua]itas, refrigerescet charitas mul-
torum. Qui autem perseveraverit usque
in finem hic salvus erit. Si ergo dixe-
rint vobis: Ecce in deserto est, nolite
exire: Ecce in penetralibus, nolite cre-
dere. **Matt. 24.**

Qui vos audif, me audit; qui vos
spernit, me spernit; qui autem me sper-
nit, spernit eum, qui misit me. **Luc.
10.**

Quoniam ergo quæcumque dixerint vobis

Comma daret.

57

*de, servate & facite: secundum opera
verbi illorum nolite facere: Dicunt enim:
& non faciant. Matt. 23.*

*Et ego dico tibi, quia ut es Petrus &
super hanc Petram aedificabo Ecclesiam
meam & portae inferi non prævalebunt
adversus eam. Et ubi dabo claves regni
cœlorum: & quodcumque ligaveris su-
per terram, erit ligatum & in cœlis; &
quodcumque solveris super terram, erit
solutum. & in cœlis. Matt. 16.*

*Simon, ecce satanas expetivit vos;
et scribat et sic uiriliter: ego autem ro-
gavi pro te, ut non deficiat fides tua.
Evan. 28.*

*Simon Joannis diligenter pascere ag-
nos meos, pascere oves meas! John. 21
Et ecce ego vobis dico: sum omniibus
diebus usque ad confirmationem sa-
culi. Matt. 28.*

*Ego rogabo Patrem, & alium para-
elitum dabis vobis, ut maneat vobiscum
in æternum, Spiritum veritatis, quem
mundus non potest accipere, quia non*

videt eum, nec scit eum, vos autem cognoscatis eum. *Ioan. 14.*

Non relinquam vos orphanos, veniam ad vos; Paraclitus autem Spiritus Sanctus, quem mittet Pater in nomine meo, ille vos docebit omnia, & suggeret vobis omnia, quæcumque dixerim vobis. *Ibidem.*

Adhuc multa habeo vobis dicere, sed non potestis portare modò. Cum autem venerit ille Spiritus veritatis, docebit vos omnem veritatem. *Ioan. 16.*

Non pro eis rogo tantum, sed & pro eis qui credituri sunt per verbum eorum in me; ut omnes unum sint, sicut tu, Pater in me, & ego in te, & ipsi in nobis unum sint. *Ioan. 17.*

Sicut autem Ecclesiam non audierit, sit tibi sicut ethnicus & publicanus. *Mass. 18.*

Fuerunt vero & pseudoprophetæ in populo; sicut & in vobis erunt magistri mendaces, qui introducent sectas perditionis. Et multi sequenter eorum luxur-

etas, per quos via veritatis blasphemabitur: qui in errore conversantur, libertatem illis promittentes, cum ipsi servi sunt corruptionis. 2. Pet. 2.

Hoc primùm scientes, quod venient in novissimis diebus in deceptione illufiores; juxta proprias concupiscentias ambulantes. 2. Petr. 3.

Hoc est mandatum, ut quem admodum audivisti ab initio, in eo ambuletis: quoniam multi seductores exierunt in mundum. . . Omnis qui recedit & non permanet in doctrina Christi, Deum bonum habet. Joan. 2.

Si quis venit ad vos & hanc doctrinam non adfert, nolite recipere eum in domum, nec Ave ei dixeritis. Ibidem.

Erit tempus cum sanam doctrinam non sustinebunt, sed ad sua desideria coacervabunt, sibi magistros pruriens auribus. 2. Timot. 4.

Rogo autem vos fratres, ut observetis eos qui dissensiones & offendicula praeter doctrinam, quam vos didicistis,

faciuntur & declinare ab illis. **Huiusmodi** enim Christo Domino non serviunt, sed ſuo ventri & perdulees sermones & benedictiones ſeducunt corda innocentiū. **Rom. 16.**

Denuo tiam uobis fratres in nomine Domini nostri Iesu Christi, ut subtrahatis vos ab omni fratre ambulante inordinate & non secundum traditionem quam acceperunt a nobis. **2. Thess. 3.**

Itaque fratres state & tenete traditiones, quas didicistis, ſive per sermonem, ſive per Epistolam nostram. **2. Thess. 2.**

Oportet hæreses esse, ut & qui probati sunt, manifeſti fiant in vobis. **1 Cor. 1.**

Hæreticum hominem post unam & ſecundam correptionem devita, ſciens quia ſubversus eſt; qui ejusmodi eſt & delinquit, cum ſit proprio judicio condenatus. **Tit. 3.**

Si quis videtur contentiosus eſſe, nō ſalem confuetudinem non habemus, neque Ecclesia Dei. **1. Cor. 11.**

Hec tibi scribo, ut scias quomodo
aperteat te in domo Dei conversari, quæ
est Ecclesia Dei vivi, columpa & fir-
mamentum veritatis. *I. Tim. 3.*

Doctrinis variis & peregrinis nolite
abduci. Obedite præpositis vestris & sub-
jacete eis. *Heb. 13.*

O Timothee depositum custodi, de-
vitans profanas vocum novitates & oppo-
sitiones falsi nominis scientiæ, quam
quidam promittentes, circa fidem exci-
derunt. *I. Tim. 6.*

Miror quod sic tam citè transferim-
ni ab eo, qui vos vocavit in gratiam
Christi, in aliud Evangelium: quod non
est aliud, nisi sunt aliqui qui vos con-
turbant & volunt convertere Evangelium
Christi. Sed licet nos, aut Angelus de cœlo Evangelizet vobis, præter-
quam quod Evangelizavimus vobis,
anathema sit. *Galat. 1.*

Vos autem charissimi, memores esto-
re verborum, quæ prædicta sunt ab
Apostolis Dominopatri JESU Christi.

qui dicebant vobis quoniam in novissimis temporibus venient illusores secundum desideria sua ambulantes in impietibus. Hi sunt qui segregant semetipos, animales, Spiritum non habentes. Hi sunt murmuratores querelosi, secundum desideria sua ambulantes, & os eorum loquitur superbiam. *Jud. Ap.*

B. Augustini sententiae tres, notam dignissimam.

Lib: de fide ad Petrum.

I. Firmissime tene & nullatenus dubites non solum omnes Paganos, sed etiam Judæos, hæreticos, atque schismaticos, qui extra Ecclesiam Catholicae præsentem finiunt vitam, in ignem æternum ituros, qui paratus est diabolo & Angelis ejus.

II. Firmissime tene & nullatenus dubites quemlibet hæreticum, sive schismaticum in nomine Patris & Filii, & Spiritus Sancti baptizatum, si Ecclesia Catholicae non fuerit aggregatus, quauscumque eleemosynas fecerit; et si pro

Christi nōmine etiam sanguinem fuderit, nullatenus posse salvari. Omni enim domini, qui Ecclesiæ Catholicæ non tenet unitatem, neque baptismus, atque eleemosyna quamlibet copiosa, neque mors pro nomine Christi suscepta proficere potest ad salutem, quamdiu in eo hæretica vel schismatica pravitas perseverat, quæ dicit ad mortem.

III. Firmissimè tene, & nullatenus dubites, non omnes qui intra Ecclesiam Catholicam baptizantur, accepturos esse vitam æternam, sed eos qui percepto baptismate recte vivunt, id est, qui abstinuerunt se à vitiis & concupiscentiis carnis. Regnum enim cœlorum sicut infideles, hæretici atque schismatici non habebunt, sic Catholicæ criminis possidere non poterunt.

*Sic nomen Domini Benedictum in
sæcula. Amen.*

D E Æ T E R N A
SAPIENTIA PRECES HORA-
RIÆ, ante annos CC. ab Henrico
 Susone Ordinis Prædicatorum con-
 scriptæ, quas consuliſſimum fore
 studioſis adolescentibus quotidie lege-
 re: ut à Christo, qui est fons Sapien-
 tiæ & Sapientia ipsa, veræ sapientiæ
 ac perspicacis intelligentiæ lucem &
 gratiam obtineant; sine qua omnis
 Scientia nedium vana, sed etiam perni-
 ciosa est.

*Salutatio maturina ad æternam
 Sapientiam.*

Anima mea desideravit te in nocte,
 sed & spiritu meo in præcordiis meis
 de manè evigilayi ad te, O præclarissima
 Sapientia, petens, ut desiderata præsen-
 tia tua cuncta nobis adversantia remo-
 veat, penetralia cordis nostri tua multi-
 formis gratia perfundat, & in amore tuo
 vehementer accendat. Et nunc dulcissi-
 me Domine JESU Christe, ad te di-

Honoris.

59

Iuculò consurga, teque ex intimo cor-
dis affectu saluto. Millia quoque mil-
lium coelestium agminum tibi ministran-
tium te ex me salutent, ac decies mil-
lies centena millia tibi assistentium te ex
me glorificant. Universalis etiam hor-
monia omnium creaturarum te ex me
collaudet, ac nomen tuum gloriosum,
protectionis nostræ clypeum, benedi-
cat in lacula. Amen.

SINGULIS HORIS

Præmittitur bic versiculus.

Salutem mentis & corporis donet no-
bis JESUS Sapientia Patris.

Ad Matutinum.

DOMINE labia mea aperies. Et os
meum annuntiabit laudem tuam.
Deus in adjutorium meum intende.
Domine ad adjuvandum me festina.
Gloria Patri, & Filio, &c. Sicut erat,
&c. Amen. Alleluia.

A Septuagesima usque ad Pascha dicitur.
Laus tibi Domine, Rex eternæ gloria.

*Preces
Invitatorium.*

AETERNAE Sapientiae fontem adoremus.
Et pro gloria nominis ejus jubilemus.

Psalm. XCIV.

VENITE exultemus Domino, jubilemus Deo salutari nostro, præoccupemus faciem ejus in confessione, & in Psalmis jubilemus ei.

AETERNAE Sapientiae fontem adoremus.
Et pro gloria nominis ejus jubilemus.

Quoniam Deus magnus Dominus, & Rex magnus super omnes Deos, quoniam non repellit Dominus plebem suam : quia in manu ejus sunt omnes fines terræ, & altitudines montium ipse conspicit. Et pro gloria nominis ejus jubilemus.

Quoniam ipsius est mare, & ipse fecit illud, & aridam fundaverunt manus ejus : venite adoremus, & procidamus ante Deum, ploramus coram Domino, qui fecit nos, quia ipse est Dominus Deus noster, nos autem populus ejus, & oves pascuae ejus.

**Æternæ Sapientiæ fontem adoremus,
& pro gloria nominis ejus jubilemus.**

Hodie si vocem ejus audieritis, nolite
obdurare corda vestra, sicut in exacer-
batione secundūm diēm tentationis in
deserto, ubi tentaverunt me patres ve-
stri, probaverunt & viderunt opera mea.

Et pro gloria nominis ejus jubilemus.

Quadraginta annis proximus fui ge-
nerationi huic, & dixi, semper hi errant
corde: ipsi verò non cognoverunt vias
meas: quibus juravi in ira mea, si in-
troibunt in requiem meam.

**Æternæ Sapientiæ fontem adoremus,
& pro gloria nominis ejus jubilemus.**

**Gloria Patri, & Filio, & Spiritui
Sancto.**

Sicut erat in principio, &c.

Et pro gloria nominis ejus jubilemus.

**Æternæ Sapientiæ fontem adoremus,
& pro gloria nominis ejus jubilemus.**

Hymnus S. Bernardi.

JESU dulcis memoria dans vera cor-
di gaudia: sed super mel & omnia,
ejus dulcis præsentia.

Nisi canitur suavius, auditur nisi ju-
cundius, nisi cogitatur dulcior, quam
JESUS Dei Filius.

JESU spes penitentibus, quam pius
es potentibus! quam bonus te quæren-
tibus! sed quid invenientibus?

Æterna Sapientia, ibi Patrique glo-
ria, cum Spiritu Paraclito, in semper
æterna sæcula, Amen.

Psalm. LXV.

TUBIATE Deo omnis terra, Psal-
lum dicite nomini ejus: date glo-
riam laudi ejus.

Dicite Deo, quam terribilia sunt ope-
ra tua Domine! in multitudine viru-
tis tuæ mentientur tibi iniusti eti.

Omnis terra adoret te, & psallat tibi
Psalillum dicat nomini tuo.

Gloria Patri, & Filio, & Spiritui
Sancto.

Sicut erat in principio. & nunc. &
semper: & in sæcula sæculorum. Am.

Antiphona.

Sapientia ædificavit sibi dominum, ex-

erit columnas septem, subdedit sibi gen-
tes, superborum & sublimium colla-
propria virtute calcavit.

¶. Ego autem in Domino gaudebo.

¶. Et exultabo in Deo IESU meo.

Pater noster, &c. Et ne nos inducas, &c.

Jube Domine benedicere.

JESUS Sapientia Patris appellat:
cuncta adversantia nobis. Amen.

Lectio Prima:

OSAPIENTIA aeterna splendor
gloriae, & figura substantiae Patris,
qui universa de nihilo creasti, & ut ho-
minem ad Paradisi gaudia reduceres,
fir hanc vallen miseriae descendisti, ei-
que viam redendi per tuam dulcissi-
mam conversationem demonstrasti, &
pro satisfactione cunctorum, tamquam
agrus innocens Patri immolari voluisti;
aperi per tuam pretiosam mortem cor-
meum: ut Regem regum, & Domini-
num dominantium oculis integre fidei
semper adspiciam. Pone meam in tuis
vulneribus Philosophiam, in tuis sig-

matibus sapientiam, ut ulterius in te solo charitatis libro & morte tua proficiam, in omnibus mutabilibus rebus deficiam: ita ut ego jam non ego, sed tu in me, & ego in te, indissolubili vinculo amoris æternaliter maneamus. Tu autem Domine, miserere nostri: Deo gratias.

R^e. Emitte, Domine, Sapientiam de sede magnitudinis tuæ, ut in eum sit & in eum labore: ut sciam quid acceptum sit coram te omni tempore.

V. Da mihi Domine, sedium tuarum afflstricem Sapientiam: Ut sciam quid acceptum sit coram te omni tempore.
Jube Domine benedicere.

Æterna Sapientia illuminare dignetur sensus & corda nostra. Amen.

Lectio secunda.

O JESU mi dulcissime, & sapientia felicissima, verbum Patris, principium & finis omnium gentium: piis oculis, quo^{so}, me intuere, qui pulvis sum & caro, sciens quod non sit voluntis,

lentis , neque currentis , sed tui , Deus,
miserentis. Recogita obsecro , amarissi-
mam passionem , quam pro me indigno
peccatore pertulisti , & bonam volunta-
tem à te iuchoatam piè custodias. O
misericordia mea , ne derelinquas me. O
refugium meum : ne discesseris à me.
O liberator meus , intende in adjutorium
meum : & me huic mundo mortuum in
sepulchro tuo tecum sepelias , ab om-
nibus inimicorum insidiis abscondas :
ut me à te nec vita , nec mors , nec ulla
fortunæ sors separe , sed permaneat
morte fortior amor noster nunc . & in
avum .

Tu autem Domine miserere nostri!
Deo gratias.

R. Da mihi Domine , sedium tua-
rum afflstricem Sapientiam & noli me
reprobare à pueris tuis : Quoniam ser-
vus tuus sum ego , & filius ancillæ tuæ

V. Mitte illam à sede magnitudinis
tuæ , ut mecum sit & mecum laboreat.
Quoniam servus tuus sum ego , & filius
ancillæ tuæ.

E

Jubē Domīne benedicere.

Dono Sapientiæ & intellectus impleat
nos Spiritus Sanctus. Amen.

Lectio Tertia.

O REFUGIUM meum, & libera-
tor meus, per immensum amorem,
qui te in patibulo crucis amarissimam
mortem pro me subire coegerit; peccata;
quæ ego immundus peccator commisi,
misericorditer indulgeas: à contritten-
dis & à cupetis periculis in vulnere la-
teris qui piè me custodias: gressus meos
in hujus vita fluctibus ad sanctum ni-
nem dirigas, & ad conspectum gloriae
tuæ me pervenire concedas.

Tu autem Domine miserere nostri.

Deo gratias.

¶ Super salutem & omnem pulchri-
tudinem dilexi sapientiam & proposui
pro luce habere illam: Venerunt autem
mihi omnia bona pariter cum illa.

¶. Dixi sapientiæ: Soror mea es: &
prudentiam vocavi amicam meam: Ve-

nerunt autem mihi omnia bona pariter
cum illa.

Gloria Patri, &c.

Venerunt autem mihi omnia bona
pariter cum illa.

EX CANTICO

D. D. Ambrosii & Augustini.

Tu. Rēx gloriæ Christē.

Tu Patris sempiternus es Filius.

Tu ad liberandum suscepturus hominem, non horruisti Virginis uterum.

Tu devicto mortis aculeo aperuisti credentibus regna cœlorum.

Tu ad dexteram Dei sedes in gloria Patris.

Judex crederis esse venturus.

Tu ergo quæsumus, tuis famulis subveni, quos præioso sanguine redemisti.
Æternā fac cum sanctis tuis in gloria numerari.

Salvum fac populum tuum Domine,
& benedic hæreditati tuæ.

Et rege eos, & extolle illos, usque in æternum.

Per singulos dies benedicimus te.

Et laudamus nomen tuum in sæculum, & in sæculum sæculi.

Dignare Domine, die isto sine peccato nos custodire.

* Miserere nostri Domine, miserere nostri.

Fiat misericordia tua Domine, super nos; quæmadmodum speravimus in te.

In te Domine, speravi: non confundar in æternum. Amen.

QUI TAMEN VOLET

Poserit hujus loco sequens

Canticum legere.

Te Christum laudamus.

Te JESUM benedicimus.

Te Regem regum, & Dominum dominantium confitemur.

Te crucifixum colimus dulcem & amabilem Redemptorem: Qui nos a perfione tui sanguinis redemisti. Dignus es Domine JESU, Deus noster, accipere laudem, benedictionem, gloriam & honorem. Exultet tibi omnis caro, &

omnis vivens glorificet nomen tuum.
Humilietur omnis caro sacrjs sub pedi-
bus tuis : & omnis creatura tua serviat
tibi. Laudet & extollat te, benedicat te
& glorificet in æternum.

Ad Laudes.

Salutem mentis & corporis donet no-
bis Jesus Sapientia Patris.

Deus in adjutorium meum intende.

Domine ad adjuvandum me festina.

Gloria Patri , & Filio , &c.

Sicut erat in principio , & nunc , &c.

Alleluia.

Psalm. CXVI.

LAUDATE Dominum omnes gentes:
laudate eum omnes populi.

Quoniam confirmata est super nos
misericordia ejus : & veritas Domini
manet in æternum.

Gloria Patri , & Filio , &c.

Sicut erat in principio , &c.

Antiphona.

Sapientia clamitat in plateis : Si quis
diligit Sapientiam , ad me declinet , &

eam inveniet : & eam cum invenierit,
beatus erit, si tenuerit eam.

Capitulum.

Hanc (Sapientiam) amavi , & exqui-
sivi mihi sponsam assumere , & amator
factus sum formæ illius.

R. Deo gratias.

Hymns.

JESU Rex admirabilis , & triumpha-
tor nobilis , dulcedo ineffabilis , to-
tus desiderabilis .

Nec lingua valet dicere , nec littera
exprimere , expertus potest credere , quid
sit Jesum diligere .

Amor Jesu continuus , mihi languor
assiduus , mihi Jesus mellifluus , fruc-
tus vitæ perpetuus .

Æterna Sapientia , tibi Patrique glo-
ria , cum Spiritu paraclito , in sempi-
terna sæcula . Amen .

¶. Sapientia requiescit in corde ejus .

R. Et prudentia in sermone oris illius .

Ad Benedic tus , Antiphona.

Q. Sapientia .

CANTICUM Zacharie.

Benedictus Dominus Deus Israël,
quia visitavit, & fecit redemptio-
nem plebis suæ.

Et erexit cornu salutis nobis, in do-
mo David pueri sui.

Sicut locutus est per os sanctorum:
qui à saeculo sunt Prophetarum ejus.

Salutem ex inimicis nostris & de ma-
nu omnium qui oderunt nos.

Ad faciendam misericordiam cum
patribus nostris, & memorati testamenti
sui sancti.

Jusjurandum quod juravit ad Abra-
ham patrem nostrum, daturum se nobis.

Ut sine timore, de manu inimicorum
nostrorum liberati, serviamus illi.

In sanctitate & justitia coram ipso
omnibus diebus nostris.

Et tu puer Propheta Altissimi voca-
beris: præibis enim ante faciem Domini,
parare vias ejus.

Ad dandam scientiam salutis plebi ejus,
in remissionem peccatorum eorum.

Preces

Per viscera misericordiaæ Dei nostri,
in quibus visitavit nos oriens ex alto.

Illuminare his qui in tenebris & in
umbra mortis sedent: ad dirigendos pe-
des nostros in viam pacis.

Gloria Patri , & Filio , &c.

Sicut erat in principio , &c.

Antiphona.

O Sapientia : quæ ex ore Altissimi
prodiisti, attingens à fine usque ad fi-
nem fortiter , suaviterque disponens om-
nia, veni ad docendum nos viam pru-
dentiæ.

Domine exaudi orationem meam.

Et clamor , &c.

Oremus.

Deus qui per coæternam tibi Sapien-
tiam hominem ; cum non esset , con-
didisti , perditumque misericorditer re-
formasti : præsta quæsumus , ut eadem
pectora nostra inspirante , te totâ mente
amemus , & ad te toto corde curramus.
Per eundem Dominum nostrum &c.

Benedicamus Domino.

Deo gratias.

Æterna Sapientia benedicat & custodi-
at corda & corpora nostra. Amen.

Ita terminantur omnes Horæ.

Ad Primam.

Salutem mentis & corporis donet no-
bis Jesus Sapientia Patris.

Deus in adjutorium meum intende.

Domine ad adjuvandum me festina.

Gloria Patri, & Filio, &c.

Sicut erat in principio, & nunc, &
semper, &c. Alleluia.

Hymnus.

A Mor Jesu dulcissimus, & verè sua-
vissimus, plus millies gratissimus,
quam dicere sufficimus.

Jesu decus Angelicum, in aure dul-
ce canticum, in ore mel mirificum, in
corde nectar coelicam.

Jesu mi bone sentiam amoris tui co-
piam, da mihi per præsentiam tuam vi-
dere gloriam.

Æterna Sapientia, tibi Patrique glo-
ria; cum Spiritu paraclito, in sempi-
terna saecula. Amen.

Preces.
Pfmal. CXLII.

Auditam fac mihi manē misericordiam tuam, quia in te speravi.

Notam fac mihi viam in qua ambulet, quia ad te levavi animam meam.

Eripe me de inimicis meis Domine, ad te confugi: doce me facere voluntatem tuam, quia Deus meus es tu.

Gloria Patri, & Filio, &c.

Sicut erat in principio, &c.

Antiphona.

Ego diligentes me diligo, & qui manē vigilaverit ad me; inveniet me.

Capitulum.

Sapientia vincit malitiam, attingit à fine usque in finem fortiter, & disponit omnia suaviter.

R^g. Deo gratias.

¶. Jesu Christe, Fili Dei vivi, miserere nobis.

R^g. Qui sedes ad dexteram Patris, miserere nobis.

Gloria Patri, & Filio, &c.

Jesu Christe, Fili Dei vivi, miserere nobis.

¶. Exurge Domine, adjuva nos.

¶. Et libera nos propter nomen sanctum tuum.

Domine exaudi orationem meam,

Et clamor meus ad te veniat.

Oremus.

Corda nostra, quæsumus, Domine, æternæ Scientiæ splendor illustret: quo mundi hujus tenebris carere valeamus, & perveniamus ad patriam claritatis æternæ. Per eundem Dominum nostrum &c.

Benedicamus Domino, &c. *Ut supra.*

Ad Tertiam.

Salutem mentis & corporis donet nobis Iesu Sapientia Patris.

Deus in adjutorium meum intende.

Domine ad adjuvandum me feltinā.

Gloria Patri, & Filio, & Spiritui sancto.

Sicut erat in principio, & nunc, & semper, &c. Alleluia.

Hymnus.

Tua, Iesu, dilectio grata mentis refectio, replens sine fastidio, dans famem desiderio.

Qui te gustant, esuriunt, qui bibunt,
adhuc sitiunt, desiderare nesciunt, nisi
Jesum quem diligunt.

Desidero te millies, mi Jesu, quando
lætum me facies, ut me de te ali-
quando saties?

Æterna Sapientia, tibi Patrique glo-
ria, cum Spiritu paraclito, in sempiterna
sæcula. Amen.

Psalm. CXLII.

Spiritus tuus bonus deducet me in
terrā rectam propter nomen tuum.

Domine vivificabis me in æquitate tua.

Educes de tribulatione animam meam,
& in misericordia tua disperdes omnes
inimicos meos.

Et perdes omnes qui tribulant animam
meam: quoniam ego servus tuus sum.

Gloria Pátri, & Filio, &c.

Sicut erat in principio, &c.

Antiphona.

Fili, concupiscens Sapientiam, con-
serva justitiam, & præbebit eam tibi
Dominus.

Hanc Sapientiam amavi, & exquisivi à juventute mea, & quæsivi mihi sponsam assumere & amatör factus sum formæ illius.

R. Deo gratias.

V. Ego autem in Domino gaudabo.

V. Exultabo in Deo Jesu meo.

In Domino gaudabo.

Gloria Patri, &c.

Ego autem in Domino gaudabo.

Sit nomen Domini benedictum.

R. Ex hoc nunc & usque in sæculum.

Oremus.

Deus, qui per coeternam tibi Sapientiam hominem, cum non esset, condidisti, perditumque misericorditer reformati: praesta quæsumus, ut eadem pectora nostra inspirante, te totâ mente amemus, & ad te toto corde curramus.
Per eundem Dominum, &c.

Ad Sextam.

Salutem mentis & corporis donet nobis Jesus Sapientia Patris.

Deus in adjutorium meum intende.

Dominē ad adjuvandum me festina.

Gloria Patri , &c.

Sicut erat in principio , & nunc , &c.

Alleluia.

Hymnus.

Jesu summa benignitas , mira cordis
jucunditas , incomprehensa que bonitas ,
tua me stringat charitas .

Bonum mihi diligere Jesum , nisi ultra
quærere: mihi prorsus deficere , ut illi
queam vivere.

Jesu mi dilectissime , spes suspirantis
animæ , te quærunt piæ lacrymæ , &
clamor mentis intime.

Æterna Sapientia , tibi Patrique glo-
ria : cum Spiritu paraclito , in sempi-
terna sæcula . Amen.

Psalm. XXXII.

ANIMA nostra sustinet Dominum ,
quoniam adjutor & protector no-
ster est.

Quia in eo lœtabitur cor nostrum , &
in nomine sancto ejus speravimus.

Fiat misericordia tua , Domine , super
nos , quemadmodum speravimus in te.

Gloria Patri , & Filio , &c.

Sicut erat in principio , &c.

Antiphona.

Dominus possedit me in initio via-
rum suarum , antequam quidquam fa-
ceret à principio , dicit Dominus.

Capitulum.

Candor est enim lucis æternæ , & spe-
culum sine macula divinæ majestatis ,
& imago bonitatis illius.

R. Deo gratias.

¶. Sit nomen Domini benedictum.

R. Ex hoc nunc & usque in sæculum.

Gloria Patri , & Filio , &c.

Sit nomen Domini benedictum.

Ex hoc nunc & usque in sæculum.

¶. A solis ortu usque ad occasum.

R. Laudabile nomen Domini.

Oremus.

Exaudi nos , misericors Deus , &
mentibus nostris Sapientiæ tuæ lumen
ostende , & te super omnia diligere con-

cedē. Per eundem Dominū
Benedicamus Domino, *et*
Ad Nōnam.

Salutem mentis & corporis dō
bis Jesu Sapientia Patris.

Deus in adjutorium meum intende.
Gloria Patri, &c.

Sicut erat in principio, &c.

QUOCUMQUE loco fuero semper
Jesum desidero, quām lāetus cūm
invenero, quām felix cūm tenuero.

Tunc amplexus, tunc oscula, que
vincunt mellis pocula: sed in his parva
morula, Jesum sequar per sācula.

Jam, quod quāsivi, video: que
concupīvi, teneo: amore Jesu languor,
& corde totus ardeo.

Æterna Sapientia, tibi Patrique glori-
ria, cum Spiritu paraclito, in semp-
terna sācula. Amen.

Psalm. XI.

COr mundum crea in me Deus
Spiritum rectum innova in viscere-
bus meis.

icias me à facie tua: & Spiritum tuum nè auferas à me.
mihi lætitiam salutaris tui, &
principali confirmā me.

**Gloria Patri, & Filio, & Spiritui
Santo.**

Sicut erat in principio, & nunc &
semper, &c.

Antiphona.

Necdum erant abyssi, & ego parturiebar: quando præparabat cœlos ad eam; cum eo eram cuncta componens.

Capitalum.

Sapientia speciosior est sole, & super omnem dispositionem stellarum, luci comparata, invenitur prior.

R. Deo gratias.

V. A solis ortu usque ad occasum.

R. Laudabile nomen Domini.

Usque ad occasum.

Gloria Patri, &c.

A solis ortu usque ad occasum.

V. Sapientia requiescit in corde ejus.

R. Et prudentia in sermone oris illius.

F

Oremus.

Infunde, quæsumus, Domine, cor-
dibus nostris lumen Sapientiæ tuae: ut
te veraciter agnoscamus & fideliter di-
ligamus. Per eundem Dominum no-
strum, &c. ut supra.

Benedicamus Domino, &c.

Ad Vesperas.

Salutem mentis & corporis donet
nobis Iesu Sapientia Patris.

Deus in adjutorium meum intende.

Domine ad adjuyandum mea felina.

Gloria Patri, &c.

Sicut erat, &c. Alleluia.

Psalm. CX.

Re Edemptionem misit Dominus po-
pulo suo: mandavit in æternum
testamentum suum.

Sanctum & terribile nomen ejus: ini-
tium Sapientiæ timor Domini.

Intellectus bonus omnibus facienti-
bus eum, laudatio ejus manet in secu-
lum saeculi.

Gloria Patri, &c. Sicut erat, &c.

Omnis sapientia à Domino Deo est , & cum illo fuit semper , & est ante ævum .

Capitulum.

Hanc (sapientiam) amavi & exquisivi à juventute mea , & quæsi vi inihi sponsam assumere , & amator factus sum formæ illius . Ex. Deo gratias .

Humores.

Iesus sole serenior & balsamo suavior , nomai dulcior dulcior , præcunctis amabilior .

Tu mentis delectatio , amoris consummatio , tu mea gloriatio , Iesum undi salvatio .

Iesus auctor clementiae , totius spes iætitiae , dulcoris fons & gratia , veræ cordis deliciae .

Æterna sapientia , tibi Patrique gloria , cum Spiritu paraclite , in sempiterna saecula , Amen .

¶ Ego autem in Domino gaudebor .

¶ Exultabo in Deo Iesu meo .

Ad Magnificat. Ant. O Oriens.

Magnificat anima mea Dominum.
Et exultavit spiritus meus in
Deo salutari meo.

Quia respexit humilitatem ancillæ
suæ: ecce enim ex hoc beatam me di-
cent omnes generationes.

Quia fecit mihi magna qui potens est,
& sanctum nomen ejus.

Et misericordia ejus à progenie in
progenies: timentibus eum.

Fecit potentiam in brachio suo: dis-
persit superbos mente cordis sui.

Deposit potentes de sede, & exalta-
vit humiles.

Esurientes implevit bonis & divites
dimisit inanes.

Suscepit Israël puerum suum, recor-
datus misericordiæ suæ.

Sicut locutus est ad patres nostros,
Abraham & semini ejus in sæcula.

Gloria Patri, & Filio, &c.

Sicut erat in principio, & nunc, &
semper, & in sæcula sæculorum, Am.

Antiphona.

O oriens splendor lucis æternæ , &
Sol justitiae , veni & illumina sedentes
in tenebris , & umbra mortis.

Domine exaudi , &c. *ut suprà.*

Oremus.

Deus , qui per coæternam tibi sapien-
tiam hominem , cùm non esset , condi-
disti , perditumque misericorditer refor-
masti: præsta , quæsumus , ut eâdem pec-
tora nostra inspirante , te totâ mente
amemus , & ad te toto corde curramus.
Per eundem Dominum nostrum , &c.

Benedicamus , &c. *ut suprà.*

Ad Completorium.

Salutem mentis & corporis donet no-
bis Jesus sapientia Patris.

Converte nos Deus salutaris noster.
Et averte iram tuam à nobis.

Deus in adjutorium meum intende.
Domine ad adjuvandum me festina.

Gloria Patri , &c.

Sicut erat in principio , &c. Alleluia..

Preces
Psalm. XII.

ILlumina oculos meos, ne unquam
obdormiam in morte: ne quando dicat
inimicus meus, prævalui adversus eum.

Qui tribulant me, exultabunt si motus
fuero: ego autem in misericordia tua
speravi.

Exultabit cor meum in salutari tuo:
cantabo Domino, qui bona tribuit mihi & psallam nomini Domini altissimi.

Gloria Patri, &c.

Sicut erat in principio, &c.

Antiphona.

Ego in altissimis habito, & thronus
meus in columna nubis.

Capitulum.

Sobrietatem & sapientiam docet, &
justitiam, & virtutem, quibus nihil est
utilius in vita hominibus.

R. Deo gratias.

V. In pace in idipsum dormiam &
requiescam.

R. Si dedero somnum oculis meis,
& palpebris meis dormitionem.

Dormiam & requiescam.

Gloria Patri, & Filio, & Spiritui
Sancto.

In pace in idipsum dormiam & re-
quiescam.

Hymnus.

Jesus in pace imperat, quæ omnem
sensum superat: hunc mea mens de-
siderat, & illo frui properat.

Te cœli chorus prædicat, & tuas
laudes replicat: Jesus erbem lætificat,
& nos Deo pacificat.

Jesus ad Patrem rediit, cœlestis reg-
num subiit: cor meum à me transit,
simul post Jesum abiit.

Æterna sapientia, tibi Patrique glo-
ria, cum Spiritu paraclio, in sempiter-
na saecula, Amen.

P. In pace factus est locus ejus.

R. Et habitatio ejus in Sion.

Antiphona O Rex gloriose.

Nunc dimittis servum tuum Domi-
ne, secundum verbum tuum in pace.

Quia viderunt oculi mei salutare tuum.

Quod parasti ante faciem omnium
populorum.

Lumen ad revelationem gentium , &
gloriam plebis tuæ Israëlt.

Gloria Patri , & Filio , &c.

Sicut erat in principio , &c.

Antiphona.

O Rex gloriose , qui inter Sanctos tuos
semper es laudabilis , & tamen ineffabilis:
tu in nobis es Domine , & nomen sanc-
tum tuum invocatum est super nos ; ne
derelinquas nos Deus noster : ut in die
judicii nos colloquere digneris inter Sanc-
tos & electos tuos : Rex benedicte.

Domine exaudi. *ut supra.*

Oremus.

Fragilitatem nostram , quæsumus Da-
mine , propicius respice , & saporem no-
bis æternæ sapientiæ benignè infunde ; ut
ejus dulcedine mellifluâ prægustata ,
omnia terrena valeainus despiceret , & ibi
summo bono ardenti desiderio jugiter
adhærere. Per eundem Dominum no-
strum Jesum Christum Filium tuum , &c.

Benedicamus Domino. *ut supra.*

MEDITATIONES

Quotidianæ juxta ordinem dierum hebdomadæ.

PRÆFATIO.

Intra omnia pietatis vera exercitia, Christiane Lector, nihil præstantius, nihil Deo gratius, hominique utilius ac magis necessarium & ad bene beatèque vivendum accommodatius esse potest, quam se diligenter in assidua vita & Passionis Domini nostri JESU Christi meditatione exercere: id quod non modo sanctorum ac eruditissimorum hominum exempla & doctrina, sed ipsa etiam experientia rerum magistra luculentiter ostendit, atque confirmat. Si enim vitia vis fugere, & peccata declinare, tecum expende, quid non egerit ac passus sit triginta tres annos unigenitus Filius Dei, ut te à peccatis & à viis omnibus liberaret. Si humilitatem, mansuetudinem, patientiam, obedientiam, charitatem, ceterasque Christi

virtutes amas, iisque animum tuum orare desideras, inspice vivum & absolutum, omnis virtutis exemplar Dominum tuum JESUM Christum. Si vero vis mundum, & ea quae in mundo sunt, contemnere, ac pro nihil ducere, serio tecum cogita, qualis in hoc mundo vita Christus Dominus erit, quam pauperem, quam vilem & abjectam quantisque laboribus & doloribus plenam, quas insidias & calamitas, quem denique mortem tuamore tuaque salutis causam pertulerit. Si denique ad Dei amorem & gratiarum actionem te velis excitare atque inflammare; quid queso, efficacius quam Christi vitam & passionem, & quam multa atque immensa ex illis beneficia simus consecuti sedulò meditari; ut non immerito dixit Apostolus: Recogitate eum qui tam sustinuit a peccatoribus adversas semetipsum contradictionem, ut non fatigemini, animis vestris deficientes, & D. Petrus, Christo, inquit, passo in

Præfatio.

¶

carne, & vos eadem cogitatione armamini. Cæterum ut majori cum fructu meditationibus istis utaris, Christiane Lector, talis erit in iis tibi servanda ratio, ut orationis tempore primò quidem puncta omnia illius diei perlegas, deinde vero in illius contemplatione diutius habreas, in quo magis per legendo afficiebaris; meditans porrò de virtute aliqua, sedulò tecum perpendas, quam studiose Christus Salvator tuus se in ea exercuerit, tibi exemplum præbens, ut vestigis ipsius diligenter insistas. Atque tunc ipse tecum statues, ad ejus imitationem te, presente illo die, in eadem illa virtute aliquem progressum facturum: dubisque proinde operam, sèpius interdum conceptum propositum in mentem revocare, atque occasiones non negligere, quibus in ea te virtute exerceas. Funda autem quinque sunt, primum, ex Christi infantia; secundum, ex ejus vita; tertiæ deinceps sequentia ex ejusdem passione desumpta.

DIE DOMINICO.

De humilitate Christi.

PRIMO igitur cogitabis, quanta humilitate Dei Filius, summas ille totius orbis Monarcha, è Cœlis in virginem humilis Virginis Mariæ uterum descendit, atque seipsum exinanierit formam servi accipiens: Rogabis proinde eundem illum Dominum, ut veram humilitatem donet, gratiamque tibi infundat, quam superbia omnis, inanis gloria atque tui ipsius complacentia ex corde tuo radicibus evellantur: considerabisque tecum sæpenumerò, quot quantisque adhuc imperfectionibus sis obnoxius; quam miserè in vitiis quotidie labaris, quam denique parum haecenus in virtutibus promoveris.

Secundò considerabis, quanta animi demissione à Joanne Baptista se baptizari sit passus, haud aliter quam si homo peccator fuisset, indigens purgatione aut expiatione, qui tamen Deus versus & homo, ab omni prorsus sorde peccati

immunis , ipsi etiam Joanni gratiam omnem , quâ prædictus erat , contulerat . Tu igitur , vermiculus cùm sis , creatoris tui exemplo quibusvis qui te vel docent vel hortantur , vel reprehendunt , subjicito , etiamsi multò te sint & inferiores , & imbecilliores .

Tertiò summam illam humilitatem perpende , quâ instante passionis tempore humanam suam exponens infirmitatem , animi sui tristitiam Apostolis declaravit , cùm diceret ; tristis est anima mea usque ad mortem : cùm tamen ille ipse sit , qui verâ lætitia tam eos qui in cœlis , quam qui in terris degunt , perfundit . Disce igitur non nimium tibi fidere , neque in temptationibus (quæ vel exteriùs vel intériùs obveniunt) de te ipso plus æquo præsumere ; sed submissè de te sentiens aliorum sana consilia non vereare & peterè & amplecti .

Quartiò confidera , quam humiliter Christus Dominus omnium potentissimus veluti tamen homo ab omni auxilio

destitutus, in terram se prostraverit,
Patremque suum, ut nostra expiaret cri-
mina, illacrymans oraverit, & præ amo-
ris magnitudine sanguineum sudorem
largiter emiserit. Ea propter etiam tu in
quavis tribulatione & cordis augustia
humili oratione te ad Christum Salva-
torem convertas, nihilque tibi amore il-
lius indulgeas, te totum ejus voluntati
consecres.

Quintò intuere, quām fuerit humili-
illa resignatio, quā voluntatem suam
cœlesti Patri (cui tamen , ut Deus,
æqualis erat) promptissimè obiulit, ita
dicens: non mea, sed tua voluntas fiat:
quamque non fuerit deditus Angelis
consolationem, seu confortationem ad-
mittere, qui aliqui tolius orbis est con-
solator, omniesque in agone confortat.
Igitur & tu profunda humilitate, Dei
te voluntati submissas omnibus in rebus
quæ vel interius vel exterius evenire
possunt, magna cum fiducia consola-
tiōnē cœlestem exspectans.

*Sub fine*ma* Meditationis, hanc talem
orationem adjungito.*

Domine Iesu Christe, Fili Dei vivi,
ipse verus Deus, & potentissimus rerum
omnium conditor & moderator, qui ut
humilitatis nobis exemplum relinques,
à sublimi cœlo in hanc terram descen-
diti humanam nostram infirmitatem at-
que abjectionem assumens; à servoque
tuo Joanne velut impurus peccator bap-
tizari voluisti, & passione tua jam in-
stante, charis discipulis cordis tui tristis-
tiam patefecisti, prostratusque in terram,
sudore sanguineo emisso, hamillimè
voluntatem tuam in voluntatem Patria-
resignasti, aliaque quam plurima egisti;
quæ summa humilitatis sunt argumen-
ta: Precor, ut profundare mihi dones
humilitatem, quæ me omnibus facilè
lubensque subjiciam, neque altè de me
ipso sentiam; sed vili sim abjectusque
semper in oculis meis, & talis ab om-
nibus haberi capiam. Qui cum Deo Pa-
tre in unitate Spiritus Sancti vivis & regis
nas Deus in facula. Benedictus, Amen.

*Meditationes
DIE LUNÆ.*

De mansuetudine & christi.

PRIMÒ eam mansuetudinem diligenter expende, quā innocens ille puerulus jam recens natus orbi se ostenderit, licet inimicissimo: Ora eundem ipsum, ut veram innocentiam & cordis mansuetudinem donare dignetur.

Secundò cogita, quantā mansuetudine quantāque modestiā cum Apostolis suis, licet imperitis ac simplicibus, verfatus sit tam verbis quām factis mansuetudinem omnem significans, quāmque mansuetè Judæorum captiōnis & malig-nis quæstionibus responderit: Quocirca etiam tu summiā modestiā animique mansuetudine cum omnibus versari discas, neque verbo, neque opere ullum immodestiæ signum præbeas, quantumcumque tibi verbis aut factis adversantur.

Tertiò, vide, quam mansuetè Judam proditorem fit exosculatus, & se capiendum hostibus benignè obtulerit, omniaque corporis membra stringenda

... p̄se.

præbuerit. Proinde & tu mansuetè , & amicè his omnibus occurras , qui te vel spernunt vel ludibrio habent , quantumvis gravem tibi irrogaverint injuriam.

Quartò , quâ sit usus mansuetudine , considera , dum coram Caipha ita ligatus staret , quâm mansuetè ipsi insidiosè interroganti responderit , ac diram sit alapam perpeccus. Quapropter etiam tu mansuetè feras , si quando tibi dûriter responderetur : etiam si rectè tibi , tuo quidem judicio , aut fecisse , aut dixisse videaris.

Quintò , illam quoque mansuetudinem perpendes quam coram eodem Caipha singularem exhibuit , in omnibus illis occultis pœnis ac illusionibus , cum videlicet facies illa suavissima (in quam desiderantq; Angeli prospicere) . tam ignominias è velaretur , alapis & colaphis crudeliter eaderetur ; & tam foedè conspueretur , aliisque id genus multis tormentis afficeretur , quæ nulli umquam mortaliq; innocuerunt. Tu igitur dis-

cas mansuetè ferre quidquid molestiarum vel interius vel exterius occurrit. Atque si occultè tibi quispiam molestus sit, magnâ id æqualitate, animi alacritate, hilarique vultu sustineas; idque ob amorem amici Salvatoris, & dilectissimi amæ tuæ sponsi Jesu Christi Domini nostri.

FINITA MEDITATIONE*Ita precabere.*

Domine Jesu Christe, præclarum omnium virtutum exemplar, qui summam semper omnibus mansuetudinem præbuisti, tam in nativitatis tuæ exordio; quando te mundo ostendisti inimicissimo, quam per totam pet quam vitam, in qua modestia summa cum discipulis rudibus & Judæis continenter insidianibus versatus es: quam dehinc passionis tempore, cum & proditionem Judam mansuetissime deosculabaris, & Judæis eadem semper in modestia te ipsum exhibuisti, quantumvis duriter ligarent, cæderent, in faciem coaspuerent, mutiasque irrogarent injurias: Rogo humil-

Iūmē, ut veram mihi largiaris mansuetudinem; quā sedato animo mea omnia peragam, modestèque me apud alios habeam, atque mansuetè cum omnibus verser, sive benignè sive durius mecum agant. Qui vivis & regnas cum Deo Patre & Spiritu Sancto Deus in omnia sæcula. Amen.

DIE MĀRTIS.

De patientia Christi.

PRIMÒ diligenter adverte singulare patientiæ exemplum, quod tibi in tenerima illa ætate, nimirum in sua circumcisione præbuit, in qua pretiosum suum sanguinem benignè pro nobis fundens gravi illo vulnere tenellus adhuc infantulus afflatus fuit. Idcirco in te vitiæ omnia, omnes pravas affectiones, omniaque mala desideria circumcidere & amputare stude. Et ut Christus legem ex animo perfecit, ita etiam ne ad latum unguem à tibi præscriptis vivendi legibus deflectas, quin potius ad eas tempus componas, licet id na-

turæ nonnumquam molestum videatur.

Secundò, cogita, quantâ patientiâ Ju-dæorum omnes iniquas persecutio-nes tolerarit, quando eum truculento vul-tu contuebantur, quando à dæmonio ob-sessum dicebant, quando nunc lapi-dibus eum obruere, nunc de monte pre-cipitare satagebant. Esto & tu ergo pa-tiens in omnibus iis, quæ tibi occurru-n, molestiis: atque æquabilem te præbeto, mode-stum & quietem in omnibus quæ ob-jiciuntur tibi, vel impinguntur.

Tertiò, contemplare, quanta fuerit ejus patientia in domo Pilati, quando tot conficta mendacia, & iniquas ca-fumnias patientissimè sustinuit. Si quan-do itaque tibi falso crimen objicitur, aut quâvis aliâ injuriâ præter meritum afficeris, ita ut contemnaris, vilis vel improbus habearis, tunc verbo illo Sal-vatoris te solare: non est discipulus su-per magistrum suum, nec servus major Domino suo, & illo quod ad Pilatum dixit: Regnum meum non est de hoc

in mundo ; ac proinde nec hic ullum quartus honorem.

Quartò , considerabis etiam quām patienti animo probra , injurias atque irsiones , in domo Herodis perpeccus sit , & quo pacto ad Pilatum non aliter atque stultus aliquis & delirus per plateas deductus omnium risibus fuerit expositus , neque in his omnibus verbulum unum responderit , aut ullum impatiētiae signum exhibuerit. Sic tu quoque patienter taceas , etiam si ob id simplex , rurdis , vivilis , imperitus ac stultus reputeris.

Quintò , meditare , quantā crudelitate sponsus atque salvator animæ tuæ columnæ alligatus , quantā patientiā durissima illa verbera propter te sustinuerit. Disce igitur etiam tu confusione in omnem , quocumque modo ea tibi acciderit , non solum infracto animo tolerare , sed ob Christi amorem libenter illum ipsum subjecere. Disce omnem incommoditatem , dura verba , & quidquid tibi adversi acciderit , & quan-

ter sustinere. Disce nec verbera , si quæ
Christi amore inferantur , refugere , me-
mor tot tantarumque plagarum , quas
Redemptor tuus Christus amore tui
accepit.

SUBJUNGES DEINDE *Precationem ejusmodi.*

Domine Jesu Christe , patientiæ spe-
culum , & auctor omnium bonorum ,
qui tener infantulus circumcisionis do-
lores patientissimè tulisti , in omnibus
que Judæorum conviciis , & quas in-
tulerunt , plagis atque diris flagellis ,
infraetum semper animum & benignum
exhibuisti : obsecro , ut hanc mihi infun-
das gratiam , quâ summâ constantiâ ,
quæ Christianum hominem officiumque
meum decent , perficiam , injurias om-
nes illatas fortiter perferam , neque pror-
sus ad ullas adversitates commovear ,
sed æquabili sim animo , tam in contra-
riis quam rebus secundis . Qui vivis &
regnas cum Deo Patre in unitate Spi-
ritus , &c.

DIE MERCURII.

De Obedientia.

Primò hic de obedientia trium Regum cogitabis, qui statim visâ stellâ, regnis, divitiis, patriâque relictis ad exteris regiones profecti, recens natum Regem inquisiverunt, inventumque oblatis muneribus prostrati in terram adoraverunt. Et tu igitur in primis summâ diligentia internas inspirationes, & Sancti Spiritus pias suggestiones observato, deinde sedulò, quod admonet, perficito, Deoque voluntatem tuam in omnibus offerre studeto.

Secundò ad Christi Domini tui attende obedientiam, quod nulla in seibi Christus pepercit ut Patris voluntatem perficeret, in jejuniis, in vigiliis, orationibus, concionibus, fatigationibus, quas pro convertendis peccatoribus perpessus est. Quid multis ð adeò promptè Patri in omnibus obtemperavit ut dicere sit solitus: Meus cibus est, ut faciam voluntatem Patris mei, &c.

Neque tu igitur laborem ullum detrectes, qui tibi ex obedientia obeundus est, nec ulla impendiis parcas, ut proximi saluti consulas, quantumvis id tibi molestum videatur.

Tertio, obedientiam summam Christi Salvatoris admirare, quam non solum Patri æterno ad mortem usque crucis præstítit, verum etiam impiis tortibus, quando illis purpuram induentibus morem gerebat, jussus sedere obtemperabat, imponentibus coronam spinam inclinabat caput, & arundinem contumeliosè oblatam benignè suscipiebat, atque ita in cæteris, quantumcumque duris & acerbis, promptè obsequebatur. Libenter igitur tu quoque aliis obtempera in iis, quæ salvâ & bonâ conscientiâ ac citra peccatum ullum facere queas, & facilem ac promptum te illis exhibeas, qui operam tuam expectunt, in quocumque negotio, quantumvis etiam molesto.

Quarto, illam quoque non leviter

pertranscas obedientiam quâ ad Præsidis Pilati iussionem ad populum, ridendus ab omnibus, Rex gloriæ processit, ludicrâ illâ purpurâ induitus, spineâ coronâ redimitus, arundinem manibus gestans, totoque corpore miserè dilaniatus. Quantâ hic confusione perfundebatur, omnium ludibriis expositus? quamque graviter aures ejus percutiebant crudeles illæ durissimæque voces, quibus omnes illi ac clamabant, Crucifige, Crucifige eum. Esto igitur & tu obediens in toleranda quavis confusione & contumelia, à quocumque, sive merito, sive immerito illata.

Quinid cogitabis, quantâ obedientiâ summus ille Judex vivorum & mortuorum iniquam mortis sententiam suscepit ab Ethnico, & impio judice. Ideo & tu Dei in primis, deinde majorum tuorum voluntatem in omnibus lubens perficias, ad mortem usque obedire paratus esto; nihil vaga aliorum judiciz, nihil verba aliorum reveritus à cœpto

desistas , aut infincerè quidpiam agas : quin potius tibi persuasum habeas hanc Dei esse voluntatem , nec quemquam in te ullam habere potestatem , quæ non sit data desuper .

ORABIS DENIQUE .

Tali modo.

Domine Iesu Christe , summe totius orbis Imperator , cui ad nutum omnia obediant , cui se Reges inclinant & cui subsunt cunctæ prorsus creaturæ : Rogo te per insignem illam obedientiam , quâ te totum ita Patris voluntati subdidisti , ut fatereris , esse cibum tuum ejus ius- sionem implere : neque illi tantum pa- riuiti , verum etiam hominibus qua- tumvis improbis , ut judici Pilato in sus- cipienda mortis sententia , & impiis tor- toribus in his , quæ ad inferendas poenas iniquè præcipiebant . Rogo inquam ut gratiam mihi largiaris , quâ tuis imprimitis sautissimis mandatis , & piis internis Spi- riûs Sancti suggestionibus obtemperem , cœcam , velocam , alacrem , atque hu-

milem obedientiam superioribus meis libenter præstet. Qui vivis & regnas cum Deo Patre & Spiritu Sancto Deus in omnia saecula benedictus. Amen.

DIE JOVIS.

De amabili benignitate Christi.

Primò considera, quām amabili Christus benignitate in illius fenis Simeonis ulnis præsentatus in templo requieverit: precare ipsum ut in ulnis animæ tue quiescens dulcedinem cordis tibi largiatur, & benignitatem amabilem, quā cum omnibus hominibus suaviter & amanter verteris.

Secundò, benignitatem illam tecum expendas, quā simplicium discipulorum, adeoque ipsius proditoris Iudeæ pedes, posuis in terram genibus, & laveris, & tercerit, & osculatus sit, quā etiam Apostolis, & nobis omnibus in perpetuam suæ passionis suæque erga nos immensæ charitatis memoriam, se ipsum in Sacramento Eucharistiae dererit: quā denique benignitate eosdem

ob discessum passionemque suam jam
contristatos in extrema coena consola-
tus sit. Da ergo operam, benignum &
affabilem te exhibere omnibus homini-
bus, etiam si duro & alieno à te animo
esse videantur.

Tertio considera, quām benignē iō-
gens peccatorum nostrorum pondus ip-
se suscepit, ponderosam illam crucem
in terram acclinis benignè portarit, quām-
que amicē ad mulieres conversus eas
compellaverit dicens: Filiae Jerusalem,
nolite flere super me, sed super vos ip-
sas flete, &c. Proinde hilari ac benigno
animo jugum Domini Salvatoris, sine
obmurmuratione suscipito; neque um-
quam tibi plus impositum esse causeris,
quām merueris, aut ferre queas. Præ-
terea, si quandoque aliquis operam tuam
depositat, non te morosum aut difficilem,
sed benignum exhibeas, nec desidera, ut
quis tibi compatiatur, quin potius tu aliis
omnibus compatere ac subveni: quo ad
eius fieri poterit.

Quartò, expende, quâ benignitate jam
jam cruci affigendus, crudeles illos tor-
tores juverit, dum illi vestes vulneribus
inhærentes tam immaniter detraherent.
Sis itaque etiam tu benignus illis, qui
vitia tua, tuosque defectus tibi aperiunt:
nec tantisper expectes ea exuere, donec
te necessitas compellat, aut quis te acri-
ter urgeat; sed illicò ut advertis quid
alius in te reprehendere velit, non te
excusa: verum agnitâ culpâ tuâ, id om-
ni conatu emendare contende.

Quintò, confidera, quâm benignè &
amanter Salvator tuus in crucem tam
horrendè projectus, extenderit brachia
fua, diris clavis craci affigenda; quâm-
que benignè eos aspicerit, qui illum tam
crudeli ac ignominiosâ crucis morte affi-
ciebant. Quocirca tu quâque benignum
blandumqæ atque amabilem vultum iis
etiam omnibus præbeas, qui tibi vel ma-
xime adversantur, lætoque animo de
manu Domini suscipito, quidquid ad-
versitatis oceurrit: & vires denique tuas

omnes alacriter libepterque in Dei servitium, fratrumque tuorum utilitatem exponas.

Postea autem sic orabis.

Domine Jesu Christe, benignissime Deus, qui summâ semper amabilique benignitate erga tuos usus fuisti, quando infantulus in ulnis Simeonis requiecebas; quando Apostolorum lavabas pedes; quando crucem ponderosam balulans; ad mulieres conversus eas consolabaris, vestibus spoliabarlis, & manus crudeliter perforandas porrigebas, precor te, ut etiam benignitatem amabilem mihi conferas, quam cum omnibus prout convenit, converfer, animi summâ dulcedine cum illis agam, nec adversantibus sim asperior quam fayentibus, verum amabilem dulcemque benignitatem omnibus exhibeam. Qui vivis & regnas cum Dño Patre & Spiritu Sancto Deus in secula benedictus. Amen.

DIE VENERIS.

De inestimabili ardensissimaque charitate Christi Domini.

Primò cogita diligenter, quantā Christus Dominus accensus fuerit charitate, quando ut te hæredem constitueret regni Patris sui, profugus esse voleuit in terra aliena, furorem Herodis in summa paupertate infantulus adhuc terroris intus cum Matre declinans. Fugias igitur, quālibet tentatione ingruente, in amabile cor Christi ejusque aperta vulnera; in iis ineffabilē ejus bonitatem atque charitatem contemplare; ē regione autem tuam abjectionem, malitiam & infidelitatem: ut ex tali consideratione superbū tuus arrogansque animus deprimatur, & ad Deum rediāndū inflammetur.

Secundò perpende etiam atque etiam, quā singulari dilectione omnes homines prosequuntur, dum cunctos, quibus cunque premantur miseriis aut malis, amanter ad se invitat, ut eos sublevatos

recreet. Venite, inquiens, ad me omnes qui laboratis, & onerati estis, & ego reficiam vos. Tu itaque magna cum fiducia ad ipsum accede, quantumcumque te peccata gravent, sperans, si modo illi obtemperes, certò te liberatum iri. Atque etiam da operam, ut Dei amorem in temetipso experiare, qui efficiet, ut nihil tibi darum sit, aut molestum, juxta illud **D. Bernardi**: **A**manti nihil est difficile.

Tertio, considera tecum sedulò quantà charitate animæ tuae sponsus vires suas omnes tribus contintùo horis è ligno crucis suspensus exhauserit, atque ita planè sacratissimum ejus corpus exaruerit, ut nihil in eo remanserit humoris. Tu ergò, ut tanto amori aliquid rependas, in ejus servitium nihil tibi parcas: sed in iis quæ grata illi fore cognoscis, libenter vires tuas omnes ejus amore consumas. Cura autem sedulò, ne eas in proprio tuo judicio atque voluntate & pravis concupiscentiis adimplendis expendas.

Quarto

Quarto, quanto amore septem illa posseima verba cruci affixus protulerit, perpende, quibus ille nobis immensam charitatem, quam cordi inclusam tenebat, testatam reliquit. Esto igitur in verbis tuis Christi amore tam modestus atque matus, tamque verax, humilis & benignus, ut facile qui vis enim adverte te possit te verum Dei timorem & amorem in corde gestare.

Quinto, diligenter tecum animo versa, quam ineffabilis fuerit illa charitas, quam Deus summus in maximis cordis angustiis, & totius mundi opprobriis, pro te vilissimo vermiculo illam crucis acerbissimam mortem perpeccus fuit. Tu, qui nihil dignum tanto amore referre potes, hoc tantum conare, ut sensualem omnem affectionem in te mortifices; radices vitiorum evellas, atque ita te componas ut mundo mortuus soli Christo vivas, eique te totum dedas, qui etiam ad extremam usque ignominiam summosque cruciatus seip-

sum totum tibi impendit, quando & sanguinem universum in tuam utilitatem profudit, & animam denique ipsam pro tua salute liberalissime dedit.

Hanc demum subjungas orationem.

Domine Jesu Christe, charitas increta, qui tanto amore salutem nostram semper sicutivisti, ut veluti profugus in aliena terra peregrinari dignatus sis, cuius est terra omnis, & plenitudo ejus, & præterea omnium hominum, qui ad te veniunt, miseras & calamitates sustollerem promiseris; denique, post immenses nostri causæ exauitatos labores etiam sanguinem universum profundere, & animam pretiosissimam pro nobis ponere volueris: per hæc te supplex oro, ut mihi veram charitatem infundas, quæ te in primis ardentissime diligam, deinde proximum omnem in te & propter te summo complectar amore, nihilque mihi in rebus illis parcam, quibus vel tibi vel proximo obsequium aliquod exhibe quecam, quanquāvis id durum si mi-

Quotidiana.

115

Hi atque molestum. Qui vivis & regnas.
eum Deo Patre & Spiritu Sancto Deus
in omnia saecula benedictus. Amen.

DIE SABBATHI.

***De liberalitate & compassione Christi
Salvatoris.***

Primò, illam liberalitatem expende,
quā seipsum puer duodecim anno-
rum in templo manifestavit hominibus
declaratus ob quam causam in hunc
mundum venisset, dimitum ut cœlestis
sapientiæ ac divinæ gratiæ suæ thesaurum:
liberaliter nobis communicaret. Semper
igitur tibi ob oculos pone, qua de cau-
sa in hunc mundum veneris, videlicet
non ut tua consectoris commoda, aut
tibi plus æquo indulges, sed ut potius
deferas te totum divinæ voluntati & ob-
sequio, proximorumque tuorum utili-
tati offeras; atque aliorum commoda:
tuis præponas.

Secundò, ut summam Christus Sal-
vator tuus liberalitatem omnibus exhibe-
tuerit, adverte. Aliquando enim in me-

dio populi stans, ita clamabat. Si quis
sit, veniat ad me, & bibat; paratum se
ostendens omnium necessitatibus subve-
nire. Idecreso esto etiam tu erga omnes li-
beralis: & si quando accidit, ut opere filii
succurrere nequeas, tuis verbis piis at-
que indicis aliis exterioribus talem teis
exhibeas, ut vel sic cordis tui liberalita-
tem declares.

Tertid, considerato, ut liberalissime
tibi cordis sui pretiosum Sanguinem pro-
propinarit, quando, sacro latere aperto,
quidquid reliquum erat in corpore san-
guinis profudit. Tu vicissim te illi gra-
tum praebreas, atque ob ejus amorem
liberissime in omnia, quae etiam na-
turæ molestia sunt, effundas.

Quattid, de summis & internis Sacra-
tissimæ Mariæ doloribus diligenter co-
gita, quantâ videlicet cordis tristitia re-
to illo passionis tempore affecta fuerit,
quando oculis ipsa suis dilectissimum fi-
lium suum in cruce suffixum conspicio-
bat, quando in tantis eum angustiis vide-

bat, & inter tantos cruciatus morientem
cernebat; quando denique post mortem
finu suo eum complexa, omnia ejus vul-
nera maximo animi mœrora contem-
plans, lacrymis irrigabat. Ac proinde tu-
de sponsi tui passione sæpius cogitans,
sedulè eam mente revolvens, Christo
eiusque benedictæ Matri compatere,
dolorem aliquem in te excitans, quod
tam ingentes cruciatus in gratiam tui
Salvator Christus fuerit perpeccus. Ge-
ras te interim apud omnes modestum
atque maturum, citra ullam animi vacil-
lationem ac dubitationem tam in adversis:
quam prosperis, ac iis omnibus quæ vel
lætitiam vel mœrorem adferre possunt.

Quinto, denique perpendas, quanto
dolore matris ac aliorum piorum homi-
num Christus Dei Filius sepultus sit. Tu
igitur dabis operam Christi Domini pas-
sionem in corde gestare, eamque sæpius
mente revolve: præterea conscientia
tuæ sepulchrum frequenter verâ contri-
tione ac oris confessione purgare; depi-

que voluntario ac liberali animo , in memoriā passionis Christi pœnitentiam peccatis debitam exsolvere , omnia in laudem Salvatoris nostri Iesu Christi , qui cum Patre & Spíritu Sancto regnat Deus in sæcula benedictus. Amen.

POSTREMO EJUSMODI

Ad Deum orationem fundas.

Domine Iesu Christe potentissime atque liberalissime Deus , qui summâ liberalitate te ipsum totum nobis donasti , quando in maximis laboribus & corporis molestiis nihil tibi parcens , omnes sitientes ad te venire jussisti , ut aquâ salutari eos potares , & liberalissimè cœlestis sapientiae divinæque gratiæ thesaurum illis communicares ; denique sanguinem universum ; illum etiam qui in corde , interioribusque visceribus latebat , ut te totum nobis impendere non dubitares , liberalissimè effudisti : oro ut mihi liberalem des animum ; quo non solùm intuum obsequium , sed in auxilium quoque salutemque proximorum metotum ,

meaque omnia liberaliter impendam.
Fac etiam (precor) ut sedulò & conti-
genter passionem tuam doloremque
Sanctissimæ Matris in corde gestem ,
quorum meditatione vitam meam Chri-
stiano homine & vocatione meâ dignam
traducam , animumque meum ita com-
ponam , ut dignus sit , in quo per gratiam
tuam quiescas & habites unà cùm Deo
Patre & Spiritu Sancto in omnia sæcula .
Amen .

MODUS TEMPORE

Matusino Deo se commendandi.

Matutino tempore ut rectè te Chri-
sto commendas , pauca quædam
tibi servanda erunt .

Primum : ut surgens initio te signo
crucis munias , neque statim ad fabulas
aut inanes cogitationes te convertas , sed
in silentio , mente ad Deum elevatâ , ad
proximam tē præpares orationem .

Secundum : ubi in genua te oraturus
provolveris (tali enim ratione orandus est
Deus) gratias agas in primis Deo , deinde

Sacratissimæ Matri, Angelo Custodi, omnibusque Sanctis, de nocte jam feliciter transactâ, quod mortuus in peccatis non fueris (quemadmodum multis contingit) sed ad hunc diem servatus sis, ut per fidem, pœnitentiam ac Christianæ legis operâ gratiam Dei tibi concilies in hoc brevi & incerto vitæ curriculo, orabisque ut diem istum transfigas ad Dei gloriam, animaque tuæ salutem.

Tertium, ut serio tecum proponas, die illo præsente nihil velle committere quo Deus offendatur ; præterea in virtute aliqua te constituas exercere, quam in præcedentibus Meditationibus invenire queas.

Quartum, consultum fuerit, obiter horas diei percurrere, & generatim, quo ad ejus fieri potest, quid toto die facturus sis, tecum supputare.

Postremo, piis quibusdam orationibus ad Deum conversus, supplex ejus implores auxilium. Inter cetera autem posuerunt & hæc, quæ sequuntur, recitari.

Quotidiane.
HYMNUS.

121

Tam lucis orto fidere,
Deum precemur supplices,
Ut in diurnis actibus
Nos servet a nocentibus.

Lingua refrenans temperet,
Ne litis horrer infonet,
Visum forendo contebat,
Ne vanitates hauriat.

Sint pura cordis intima,
Absit atque recordia;
Carnis terat superbiam
Poxus cibique parcitas.

Ut cum dies abscesserit,
Noctemque sors reduxerit,
Mundi per abstinentiam
Ipsi canamus gloriam.

Deo Patri sit gloria;
Eiusque soli Filio,
Cum Spiritu paracito,
Ecce nunc Et in perpetuum. Amen.

Oratio.

Dominne Deus omnipotens qui ad
principium hujus dierum nos pervenire

fecisti: tuâ nos hodie salva virtute, ut in hac die ad nullum declinemus peccatum, sed semper, ad tuam justitiam faciendam, nostra procedant eloquia, dirigantur cogitationes & opera. Per Dominum nostrum Jesum Christum, &c.

Sancta Maria, & omnes Sancti intercedite pro nobis ad Dominum, ut nos mereamur ab eo adjuvari & salvari, qui vivit & regnat in saecula saeculorum. Amen.

Dies & aëtus nostros in sua pace disponat Dominus omnipotens. Amen.

QUID IN PROGRESSU

Dic subinde agendum.

INterdiu dabis operam: ut eorum, quæ manè proposuilli, memineris, & bene agendi propositum subinde renoves, atque frequentissimè brevi admodum seu jaculatoria oratione animum ad Deum convertas, ut te semper illi cognoscas esse præsentem, & propterea cum continenter ob oculos habeas. Si quando autem aliquid aggrediendum tibi

erit, ita cum Ecclesia precari assuesce.

Actiones nostras; quæsumus Domine,
adspirando præveni, & adjuvando pro-
sequere; ut cuncta nostra oratio & ope-
ratio à te semper incipiat, & per te cœp-
ta finiatur. Per Christum, &c.

STUDIA VERO TUA

*Aggressurus, hanc piam Orationem, à
B. Thoma compositam, non infractuose
præmittes..*

Creator ineffabilis, Dominus meus,
& Deus meus, qui de thesauris tuis
sapientiae novem Angelorum Chorus
condidisti, & eos super cœlum empy-
reum miro ordine collocasti, atque ele-
gantissime partes universi distribuisti,
tu, inquam, qui verus fons luminis &
sapientiae diceris, atque supereminens
principium; infundere digneris super in-
tellectus mei tenebras radium tuis cla-
ritatis, duplices à me removens tenebras,
peccatum scilicet & ignorantiam, in qua
natus sum. Tu qui linguas infantium fa-
cis disertas, lingua meam eridas, at-

que in labiis meis gratiam tua benedictionis infundas. Da mihi intelligendi acumen, retinendi capacitatem, interpretandi subtilitatem, addiscendi facilitatem, & loquendi gratiam copiosam, ingressum instruas, progressum dirigas, egressum compleas. Per Christum, &c.

ALIA ORATIO, QUAM

B. Thomas quotidie flexis genibus recitasse dicitur, divinae Sapientiae studio-
so erubris apprimè conducibiles.

Concede mihi, quæsio omnipotens &
misericors Deus, quæ tibi placita
fuit diligenter & ardenter concupiscere,
prudenter investigare, veraciter agnos-
cere, & perfectè adimplere. Ad laudem
& gloriam nominis tui ordine statu-
meum, & quod à me requisita ut faciam,
tribue ut sciam, possim & velim, & da
exequi ut opotet & expedit salutii ani-
mæ meæ.

Via mihi, quæsio, ad te sit tuta, recta
& consummata, non deficiens inter pros-
pera & adversa; ut in illis non excollega-

& in istis non deprimar, ut in prosperis
gratias tibi referam, & in adversis servem
patientiam. De nullo gaudeam vel do-
team, nisi quod promoteat ad te, vel
quod abducat à te. Nulli placere appe-
cam, vel displicere timeam, nisi tibi.
Omnia in charitate da facere, & quod
ad cultum tuum non pertinet, quasi
mortuum reputare. Actiones meas da
peragere, non ex consuetudine, sed ad
te referre cum devotione.

Vilescant mihi omnia transitoria prop-
ter te, & cara sint mihi omnia tua, & tu,
Deus meus, plus quam omnia. Tædeat
me gaudii quod est sine te, nec cupiar
aliquid quod est extra te. Delectet me
omnis labor qui est pro te, & tædiosa sit
mihi omnis quies, quæ non est in te.

Frequenter & ferventer da mihi, dul-
cissime Domine, cor meum ad te dirige-
re, & defctionem meam cum emenda-
tionis proposito dolendo pensare.

Fac me, Deus meus, humilem sine
fictione, titarem sine dissolutione, tra-

stem sine dejectione, maturum sine gravi-
tate, agilem sine levitate, veracem si-
ne duplicitate, te timentem sine despe-
ratione, in te sperantem sine præsump-
tione, castum sine corrupcione, prox-
imum corripere sine indignatione, dili-
gere sine simulatione, ipsumque ædifica-
re verbo & exemplo sine elatione, obe-
dientem sine contradictione, patientem
sine murmuratione. Da mihi, dulcissi-
me Jesu, cor pervigil, quod nulla abs-
te abducat curiosa cogitatio; da immo-
bile, quod nulla deorsum trahat indigna-
affectio: da invictum, quod nulla fatigat
tribulatio; da liberum, quod nulla sibi
vindicet violenta delectatio, & da rec-
tum, quod nulla seorsum obliquet si-
nistra intentio.

Largire mihi, dulcissime Deus meus,
intellectum te cognoscentem, diligen-
tiam te querentem, sapientiam te inven-
tientem, conversationem tibi placen-
tem, perseverantiam te dulciter & fidu-
cialiter exspectantem, fiduciam te felici-

ter amplectentem : tuis pœnis configi per
pœnitentiam , tuis beneficiis in via uti
per gratiam , & gaudiis tuis in patria frui
per gloriam. Amen.

AD OBTINENDAM

Gratiam & opem Sancti Spiritus.

Veni Sancte Spiritus , reple tuorum
corda fidelium & tui amoris in eis
ignem accende : qui per diversitatem lin-
guarum cunctarum gentes in unitate su-
dei congregasti.

P. Emitte Spiritum tuum & crea-
buntur.

R. Et renovabis faciem terræ.

Oremus.

Deus qui corda fidelium Sancti Spi-
ritus illustratione docuisti : da no-
bis in eodem Spiritu recta sapere , & de
eius semper consolatione gaudere. Per
Christum , &c.

HYMNUS.

Veni Creator Spiritus ,
Mentes tuorum visita ,
Imple supernâ gratiâ ,
Quæ tu creasti pectora.

*Qui paracitus diceris,
Donum Dei altissimi,
Fons vivus, ignis, caritas,
Et spiritalis unctio.*

*Tu septiformis manere,
Dextræ Dei tu digitus,
Tu rite promissum Patris,
Sermone dicans guttura.*

*Accende lumen sensibus,
Infaunde amorem cordibus,
Infirma nostri corporis,
Virtute firmans perpeti.*

*Hos tem repellas longius,
Pacemque dones proximus,
Ductore sic te prævio,
Vitemus omne noxiun.*

*Per te sciamus da Patrem,
Noscamus atque Filium,
Te utriusque Spiricum
Cedamus omni tempore.*

*Sit laus Patri cum Filio,
Sancto simul paraclito,
Nobisque mittat Filius,
Charisma S. Spiritus. Amen.*

PREGATIO CUM DOMO,

Ex hancib[us] te egredere.

Abrenuntio tibi Satana, & adhæreo
tibi Christe, qui es via, veritas & vita.

Vias tuas, Domine, demonstra mihi,
& semitas tuas edoce me.

Gressus meos dirige secundum elo-
quium tuum; ut non dominetur mei
omnis iustitia.

Perfice gressus meos in semitis tuis:
ut non moveantur vestigia mea.

Cum audis figura boræ.

Maria Mater gratiæ, Mater miseri-
cordiæ, tu nos ab hoste protege, & ho-
ra mortis suscipe.

Omnipotens sanctam donet mortali-
tas horam.

Nos cum prole pia benedictat virgo
Maria. Amen.

Precatio Templum ingressuri ex Psal. 5.

Domine, in multitudine misericordiæ
tuæ introibo in domum tuam, adorabo
ad templum sanctum tuum, & confite-
bor nomini tuo.

AD PULSUM CAMPANÆ
*Matutinum, in memoriam Resurrec-
 tionei Dominicae.*

Domine Iesu Christe, qui redi-
 vus ex mortuis diem illum ex-
 pectatissimum, quem fecit Dominus,
 mortalibus revexit; fac me à morte
 peccatorum excitatum; in novitate vi-
 tæ ambulare, ut in resurrectione illius
 in novissimo die, cum manifestata fue-
 rit vita nostra, & ego tecum manife-
 ster in gloria. Qui vivis & regnas in sa-
 cula sacerdorum. Amen.

AD PULSUM CAMPANÆ
*Meridianum, in memoriam mortis Do-
 minicae.*

Tenebrae factæ sunt, dum Christus
 supplicium mortis pataretur in cru-
 ce. Et circa horam nonam clamavit vo-
 ce magna: Deus natus, Deus meus, ne
 quid dereliquisti me? Et inclinato cap-
 te emisit spiritum. Et ecce terra mota.
 factus est magnus, quia mortem Filii
 Dei mundus sustinere non poterat, &

Quotidiane. 153
aperto oīus latere sanguis exivit & aqua,
in redēptionem salutis nostræ.

¶ Christus factus est pro nobis obediens usque ad mortem.

B. Mortem autem crucis.

Oremus.

Respice, quæsumus. Domine, super hanc familiam tuam, pro qua Dominus noster Jesus Christus non dubitavit magnis tradi nocentium, & crucis subiecto tormentum. Qui passus es pro nobis, miserere nostri.

AD PULSUM CAMPANÆ.

Vesperinum.

Suscipe, quæsto, sancta Virgo Mater, ex me verbum quondam tibi cœlitus ab Angelis descenditatum. Ave gratia plena, Dominus tecum: benedicta tu in mulieribus, & benedictus fructus ventris tui: Jesus Christus, Amen. Ipse qui te plenam fecit gratiam, nos pro sua dirigat clementia, ut in salutis pergentes via, in perpetua coronemur gloria.

Deus, qui de B. Mariæ Virginis utero

I. 2.

Verbum tuum, Angelo nuntiante, car-
nem suscipere voluisti; praesta supplici-
bus tuis, ut qui verè eam Dei genitricem
credimus, ejus apud te intercessionibus
adjuvemus. Per eundem Christum Do-
minum nostrum. Amen.

Admonitio.

Notandum ad matutinum & meri-
dianum psalmum, praeter memoriam
resurrectionis & passionis Dominice,
etiam servat incarnationis Christi me-
moriam, eo quod hoc mysterium sit om-
nium aliorum principium: & ignoretur
qua parte diei Christi incarnatio per An-
gelum B. Mariæ sit nuntiata: eamque ob-
causam multis in locis usitatissimum est,
tamquam quam meridiè & vesperi te-
recitare Angelicam salutationem in hunc
modum.

Angelus Domini nuntiavit Marie,
& concepit de Spiritu Sancto. Ave Ma-
ria, &c.

Ecce Ancilla Domini, fiat mihi secun-
dum verbum tuum. Ave Maria, &c.

Verbum caro factum est, & habitavit
in nobis. Ave Maria, &c.

Alias precationes, diversis personis,
temporibus & necessitatibus accommo-
datas, petere licebit ex Cœlesti Palmeto,
aliisque similibus piis libellis.

MEDITATIO

Vespertina.

Vesperi, priusquam te ad quietem
componas, conscientia tuæ exame-
præmitte. Quandoquidem (ut reditè ad-
monet D. Chrysost.) optimum est, ut
non singulis hebdomadis modò, verùm
quotidiè etiam unusquisque seipsum
considerans ab anima sua omnem negligi-
entiam repellat, & honorum possessio-
nem acquirat. Neque, incommodè ce-
cinit Poëta.

*Non prius in dulcem declines luminis
somnum,*

*Omnia quam longè, repusaveris acta
dici.*

Modus autem istius examinis his punc-
tis continebitur :

Quorum primum est, ut, postquam ad orandum te composueris, humiliter gratias agas Deo pro omnibus beneficiis, quibus hactenus te cumulavit, atque pro his initio, quae tibi cum ceteris hominibus communia sunt, quod videlicet te creaturam ratione praediam considerit, ad imaginem & similitudinem suam, quod immensis laboribus, doloribus, & sanguine denique suo, te ex inferni fau- cibus (quibus tuis meritis destinatus eras) eripuerit: quodque vitam aeternam tibi, si praceptis ejus mortem gesseris, largiri paratus sit, atque promiserit, &c. Deinde ea, quae peculiariter tibi, non autem reliquis omnibus, concessa sunt, expen- dens, gratias ages, quod te in Spiritu & aqua baptizaverit, ignorantem docuerit, ac fidei lumine illustraverit, ab haeresi servaverit, parentes praceptoresque Catholicos & pios, tuique amantes de- derit; maximam semper occasionem ob- tulerit Deum ex animo diligendi, eique serviendi: atque cum Angelos nobilis-

fimos ob magam superbis voluntatem e cœlo, Adamum autem ob inobedientiae peccatum e Paradiso ejecerit, nec non & plurimos homines nunc ob peccata, tuis tamen minora, ad profundum inferni justissimè deturbarit, perpetuis ignibus cruciandos, tibi tamen hactenus pepercit, toties in peccata lapsus clementer. eripuerit, peccataque remiserit, quin immò pretioso suo illo corpore & sanguine cibaverit, die quoque hodierno jam exacto, in quo multi propter peccata ad iaferos præcipitati sunt, custodierit. Hæc & similia plura in te Dei beneficia agnoscet, maximè tamen peculiares gratias agas de beneficiis illo die peculiariter tibi impensis.

Secundum, ut deinde preceris pro gratia, quâ recordari, deflere, expellere, & expiare vitia illa possis, in qua die illo negligentia supina, vel malitia, incidisti.

Tertium, ut cogites quid ab ea hora, quâ mane surrexeris, ad hoc usque tempus commiseris, singulas horas percur-

rens, quibus partim orasti, partim stu-
duisti, cum aliis domi forsque conver-
fatus es.

Videbis an Deum vel proximum co-
gitatione, verbo, vel opere, ut omissione,
seu negligentiā offenderis, utpote
tempus negligenter transigendo; frigidè
atque parum devotè orando, & id genus
alia, quæ tui sunt officii, negligendo.

Quarid, ut ex consideratione tantæ
tuæ socordiæ, quâ tam frequenter in
eadem laberis vitia excites tibi dolorem
& metum; cogitans iniquum admodum
esse, clementissimum illum Dominum
tuum tam facilè ac levi de causa offen-
dere, & teipsum tantis animæ tuæ peri-
culis exponere. Perpendas etiam sedu-
lō, si ex vita tibi hac nocte migrandum
foret, quale esses iudicium expectaturus;
de omni etiam verba otioso rationem
redditurus, & ad quem locum dedu-
cendus. Proinde à Domino tuo sollicitè
veniam posce delictorum, promittens
te majori diligentia, vitæque amenda.

tione, commissa & neglecta pro virili
tuo compensaturum; atque ora, ut si
bac nocte hinc te discedere velit, cle-
menter pro sua immensa misericordia
tecum agat. Sin velit diutius vitam tuam
prorogare, gratiam largiatur sobrie, ju-
stè, & piè vivendi in hoc sæculo. Fi-
nitâ tunc Oratione Dominicâ, Angeli-
câ Salutatione, & Apostolorum Sym-
bolo, hunc Hymnum cum precatione
Ecclesiæ subjunges.

HYMNUS.

Christe, qui lux es & dies,
Noctis tenebras detegis,
Lucisque lumen crederis,
Lumen beatum prædicans.

Precamer sancte Domine,
Defendo nos in hac nocte,
Sit nobis in re requies,
Quietam noctem tribue.
Ne gravis somnus irruat,
Nec hostis nos surripiat,
Nec cero illi consentiens
Nos sitiens statuat.

Oculi somnum capiant,
Cor ad te semper vigilet,
Dextra tua protegat
Famulos qui te diligunt.

Defensor noster aspice,
Insidiantes reprime:
Gubernatus famulos,
Quos sanguine mercatus es.
Memento Nostri Domine,
In gravi isto corpore:
Qui es defensor anima,
Adesta nobis Domine.

Deo Patri sit gloria,
Eiusque soli Filiu,
Cum Spiritu paraclita,
Es nunc & in perpetuum. Amen.

Salva nos., Domine, vigilantes, custodi nos dormientes: ut vigilemus cum Christo, & requiescamus in pace.

Oratio.

Visita, quæsumus, Domine, habitationem istam, & omnes insidias inimici ab ea longè repelle: Angeli tui sancti habitent in ea, qui nos in pace custo-

diant, & benedictio tua sit super nos
semper. Per Dominum nostrum, &c.

De Contractionis usu.

Contritio tanti est momenti, ut quantumcumque gravissimum peccatorem in Dei gratia reponat, & ad salutem sufficiat, si modò habeat propositum confitendi, ideoque ejus Actum hinc subjicimus. Est verò Contritio, perfectus animi dolor ob Deum offendit, quem ut summum bonum summè & super omnia diligere tenemur. Attritio verò oritur ex timore vel fœditate peccati, aut simili consideratione, neque absque Sacramento per se sufficit ad salutem. Vehementer itaque commendatur à viris doctis & piis contractionis frequentior usus, potissimum manè, ut Deo reconciliati, opera nostra, alias mortua, vite æternæ meritoria sint. Secundò, vesperi in examine conscientie contra repentandam mortem. Tertiò, post peccatum gravius admissum, ne iniungi Dei permaneamus. Quartò, ante omnem oratio-

rem: non enim est speciosa laus in ore peccatoris. Quinto, in omni periculo mortis.

Actus Contritionis.

Domine Jesu Christe, verè Deus & homo, creator pariter ac redemptor, doleo ex intimo corde me offendisse tuam divinam Majestatem, quia tu es Deus meus & omnia, quem super omnia diligo & colo.

Proinde firmiter statuo ac propono me non amplius te offensurum, sed omnes peccandi occasiones pro viribus devitaturum: insuper de noxis me ritè confessurum, & pœnitentiam, quæcumque imponetur, impleturum: ad pleniorim verò satisfactionem, hodie tibi me ipsum offero, vitam meam, & mea omnia, & omnes labores meos. Et quemadmodum rogo te suppliciter, & flagito veniam delictorum meorum, ita confido me eam impetraturum per infinitam misericordiam ac benignitatem tuam, per merita quoque pretiosissi-

fimi sanguinis ac sanctissime passionis
tuæ, daturum te quoque gratiam emen-
dandi vitam meam & in bono usque ad
finem perseverandi. Amen.

JESUS.

Tetraстиchon de Nominе Jesu.

Dulce nomen nostro scribas in pectore
nomen:

Namque tu constat nomine nostra salus.
Illi triste nibil cadit umquam, mitis
Jesu,

Qui velit usque nōminis esse memor.

ORATIONES

In Schola quotidie ante lectionem di-
cenda.

DIE DOMINICO

Ad Deum Patrem.

In nomine Patris, & Filii, & Spiritus
Sancti. Amen.

Benedictus sit Deus Pater, unigem-
itusque Dei Filius, Sanctus quoque Spi-
ritus, quia fecit nobiscum misericordiam
suam.

Clementissime Pater, infunde nobis per meritum Christi Filii tui, Spiritus Sancti gratianz, quæ intellectus nostra liberalibus disciplinis plenius illustretur, quas in divinum tuum honorem aliquando, & spiritualem nostram utilitatem, convertere possimus. Qui vivis & regnas Deus per omnia saecula saeculorum. Amen.

DIE LUNÆ.

In nomine Patris, &c.

O Sapientia, quæ ex ore Altissimi produisti, attingens à fine usque ad finem fortiter suaviterque omnia disponens; veni ad docendum nos viam prudentiarum.

Verbum Patris æternum, & sapientias fons effusissime Domine Iesu Christe, docilitatem mentibus nostris & intelligentiam lucem infunde, ut feliciter nobis cedant hæc litterarum studia; quibus adjuti ad clariorem agnitionem æternae Veritatis, & perfectum amorem bonitatis tuæ, pervenire possimus. Qui vivis & regnas Deus in saecula saeculorum. Amen.

DIE MARTIS.

Ad Spiritum Sanctum.

In nomine Patris, &c.

Veni Sancte Spiritus, reple tuorum
corda fidelium & tui amoris in eis ig-
nem accende: qui per diversitatem,
&c.: pag. 127.

Deuſ, cui oratione cor patet, & om-
nis voluntas loquitur, & quem
nullum latet ſecretum, purifica per in-
fusionem Sancti Spiritus cogitationes
cordis nostri: ut te perfectè diligere, &
digne laudare, omniaquæ noſtra ſtudia
ſemper ad tuam gloriam referre valea-
mus. Qui vivis & regnas, &c.

DIE MERCURII

Ad omnes Sanctos.

In nomine Patris, &c.

O quæm glorioſum eſt regnum, in
quo cum Christo gaudent omnes Sancti,
amici ſtolis albis., ſequuntur Agnum
quocumque ierit., laudantes Deum,
& dicentes: Benedictio & claritas, & fa-
pientia, gratiarum actio, honor, virtus,

& fortitudo Deo nostro in saecula saeculorum. Amen.

O Mnes Sancti tui, quæsumus, Domine, nos ubique adjuvent; ut, dum eorum merita recolimus, patrochia sentiamus, Santa Maria & omnes Sancti intercedant pro nobis ad Dominum ut nos mereamur ab eo in studiis nostris juvari & salvari. Qui vivis & regnas, cum Deo Patre, &c.

DIE JOVIS

De venerabili Sacramento.

In nomine Patris, &c.

O Sacrum Convivium, in quo Christus sumitur, recollectur memoria passionis ejus, mens impletur gratia, & futura gloria nobis pignus datur.

O Quam suavis est Domine, Spiritus tuus! qui ut dulcedinem tuam in filios demonstrares, pane suavissimo de cælo præstito, esurientes reples bonis, fastidiosos divites dimittis inanes. Tu nos Domine, quæsumus, gratiam semper pra-

præveniat , & sequatur , ac studiis nostris bonisque operibus jugiter præstet esse intentos. Per Christum Dominum nostrum. Amen.

DIE VENERIS

De Beneficio Redempcionis..

Humiliavit semetipsum Dominus noster Jesus Christus usque ad mortem, mortem autem crucis: propter quod & Deus exaltavit illum , & donavit illi nomen quod est super omne nomen.

Domine Iesu Christe , qui pro mun-
di redemptione , ut , qui in tenebris
erat, illuminaretur , mortem in crucis
patibulo sustinuisti , illam , quæsumus,
lucem in animas nostras , corporaque
infunde , per quam ad æternam lucem ,
& te veram sapientiam pervenire merea-
mur. Qui vivis & regnas Deus , &c.

DIE SABBATHI

Ad B. Virginem.

In nomine Patris , & Filii , & Spiritus Sancti , Amen.

Sub tuum præsidium confugimus ,

Sancta Dei genitrix, nostras deprecationes ne despicias in necessitatibus nostris, sed à periculis cunctis libera nos semper Virgo gloriosa & benedicta, Domina nostra, mediatrix nostra, Advocata nostra, tuo Filio nos reconcilia, tuo Filio nos commenda, tuo Filio nos representa.

OMnipotens sempiterne Deus, qui curam de omnibus in te confidentibus semper habes: praesta quæsumus ut per intercessionem Beatissimæ Virginis Mariæ Matris unigeniti Filii tui Domini nostri Jesu Christi, tuam in nostris studiis & omnibus necessitatibus gratiam sentiamus. Per eundem Dominum nostrum, &c.

SEPTEM PSALMI

Penitentiales cum Litanis dicuntur flexis genibus.

Antiph. Ne reminiscaris.

Psalm. 6.

Domine, ne in furore tuo arguas me: neque in ira tua corripias me.

Miserere mei Domine, quoniam infirmus sum: sana me Domine, quoniam conturbata sunt ossa mea.

Et anima mea turbata est valde: sed tu Domine, usquequid?

Convertere Domine, & eripe animam meam: salvum me fac propter misericordiam tuam.

Quoniam non est in morte qui memor sit tui: in inferno autem quis confitebitur tibi.

Laboravi in gemitu meo, favabo per singulas noctes lectum meum: lacrimis meis stratum meum rigabo.

Turbatus est a furore oculus meus: inveteravi inter omnes inimicos meos.

Discedite a me omnes qui operamini iniquitatem: quoniam exaudivit Dominus vocem fletus mei.

Exaudivit Dominus deprecationem meam: Dominus orationem meam suscepit.

Erubescant & conturbentur vehementer.

ter omnes inimici mei: convertantur, &
erubescant valde velociter.

Gloria Patri, & Filio, &c.

Sicut erat in principio, &c.

Psalm. 31.

BEATI quorum remissæ sunt iniqui-
tates, & quorum teœta sunt peccata.
Beatus vir cui non imputavit Dominus
peccatum: nec est in spiritu ejus dolus.

Quoniam tacui inveteraverunt offensio-
mea: dum clamarem tota die.

Quoniam die ac nocte gravata est su-
per me manus tua: conversus sum in
arumna mea, dum configitur spina.

Delictum meum cognitum tibi feci:
& injustitiam meam non abscondi.

Dixi, confitebor adversum me in-
justitiam meam Domino: & tu remisi-
sti impietatem peccati mei.

Pro hac orabit ad te omnis Sanctus:
in tempore opportuno.

Verumtamen in diluvio aquarum mul-
tarum, ad eum non approximabunt.

Tu es refugium meum à tribulatione,

quæ circumdedit me : exultatio mea,
erue me à circumdantibus me.

Intelle&um tibi dabo , & instruam te
in via hac quâ gradieris : firmabo super
te oculos meos.

Nolite fieri sicut equus & mulus :
quibus non est intellectus.

In camo & fræno maxillas eorum
constringe: qui non approximant ad te.

Multa flagella peccatoris : sperantem
autem in Domino misericordia circum-
dabit.

Lætamini in Domino , & exultate
justi : gloriamini omnes recti corde.

Gloria Patri , & Filio , &c.

Sicut erat in principio , &c.

Psalm. 37.

D Omne , ne in furore tuo arguas
me : neque in ira tua corripias me.
Quoniam sagittæ tuæ infixæ sunt mihi:
& confirmasti super me manum tuam.

Non est sanitas in carne mea à facie
iræ tuæ : non est pax ossibus meis à fa-
cie peccatorum meorum.

Quoniam iniqüitates meæ supergref-
ſæ sunt caput meum : & sicut onus gra-
ve gravatæ sunt super me.

Putruerunt & corruptæ sunt cicatri-
ces meæ : à facie infipientiæ meæ.

Miser factus sum , & curvatus sum
usque in finem : tota die contristatus in-
grediebar.

Quoniam lumbi mei impleti sunt illa-
fionibus : & non est sanitas in carne mea.

Afflictus sum & humiliatus sum ni-
mis : rugiebam à gemitu cordis mei.

Domine ante te omne desiderium
meum , & gemitus meus à te non est
absconditus.

Cor meum conturbatum est , dereliquit
me virtus mea : & lumen oculorum
meorum , & ipsum non est mecum.

Amici mei & proximi mei adversum
me appropinquaverunt & steterunt.

Et qui juxta me erant , de longe re-
terunt : & vim faciebant , qui quære-
bant animam meam.

Et qui inquirebant mala mihi ; locuti

sunt vanitates : & dolos tota die meditabantur.

Ego autem tamquam surdus non audiabam : & sicut mutus non aperiens os suum.

Et factus sum sicut homo non audiens : & non habens in ore suo redargutiones.

Quoniam in te, Domine, speravi : tu exaudies me, Domine Deus meus.

Quia dixi, nequando supergaudeant mihi inimici mei : & dum commoven-
tur pedes mei, super me magna locuti sunt.

Quoniam ego in flagella paratus sum : & dolor meus in conspectu meo semper.

Quoniam iniquitatem meam annuntia-
bo : & cogitabo pro peccato meo.

Inimici autem mei vivunt , & con-
firmati sunt super me : & multiplicati
sunt qui oderunt me inique.

Qui retribuunt mala pro bonis , detra-
hebant mihi: quoniam sequebar bonita-
tem.

Ne dereliaquas me Domine Deus
meus : ne discesseris à me. K 4

Intende in adjutorium meum : Do-
mine Deus salutis meæ.

Gloria Patri, & Filio, &c.

Sicut erat in principio, &c.

Psalm. 50.

Miserere mei, Deus : secundum
 magnam misericordiam tuam.

Et secundum multitudinem miseratio-
 num tuarum : dele iniquitatem meam.

Amplius lava me ab iniquitate mea :
 & à peccato meo munda me.

Quoniam iniquitatem meam ego cog-
 nosco, & peccatum meum contra me est
 semper.

Tibi soli peccavi, & malum coram te
 feci, ut justificeris in sermonibus tuis,
 & vincas cum judicaris.

Ecce enim in iniquitatibus conceptus
 sum, & in peccatis concepit me mater
 mea.

Ecce enim veritatem dilexisti : incerta
 & occulta sapientia tua manifestasti
 mihi.

Asperges me hyssopo, & mundabor :
 lavabis me, & super nivem dealbabor.

Auditui meo dabis gaudium & lætitiam , & exultabunt ossa humiliata.

Averte faciem tuam à peccatis meis : & omnes iniquitates meas dele.

Cor mundum crea in me Deus : & Spiritum rectum innova in visceribus meis.

Ne projicias me à facie tua : & Spiritum Sanctum tuum ne auferas à me.

Redde mihi lætitiam salutaris tui : & Spiritu principali confirma me.

Docebo iniquos vias tuas , & impii ad te convertentur.

Libera me de Sanguinibus Deus , Deus salutis mee : & exultabit lingua mea justitiam tuam.

Domine labia mea aperies : & os meu in annuntiabit laudem tuam.

Quoniam si voluisses sacrificium desistem utique ; holocaustis non delectaberis.

Sacrificium Deo spiritus contribulatus : cor contritum & humiliatum Deus non despicies.

Benignè fac , Domine , in bona voluntate

154   *Septem Psalmi*
tate tua Sion, ut ædificantur muri Je-
rusalem.

Tunc acceptabis Sacrificium justitiae,
oblationes & holocausta: tunc imponent
super Altare tuum vitalos.

Gloria Patri, &c.

Sicut erat in principio, &c.

Psalm. 101.

Domine exaudi orationem meam:
& clamor meus ad te veniat.

Non avertas faciem tuam à me: in
quacumque die tribulor inclina ad me
aurem tuam.

In quacumque die invocavero te:
velociter exaudi me.

Quia defecerunt sicut fumus dies
mei: & ossa mea sicut crenum arue-
runt.

Percussus sum ut fœnum, & aruit
cor meum: quia oblitus sum comedere
panem meum.

A voce gemitus mei, adhæsit os
meum carni meæ.

Similis factus sum pellicano solitudi-

nis : factus sum sicut nycticorax in domicilio.

Vigilavi: & factus sum sicut passer solitarius in tecto.

Totâ die exprobrabant mihi inimici mei : & qui laudabant me adversum me jurabant.

Quia cinerem tamquam panem manducabam , & potum meum cum fletu miscebam.

A facie iræ & indignationis tuæ : quia elevans allisisti me.

Dies mei sicut umbra declinaverunt : & ego sicut fœnum arui.

Tu autem Domine , in æternum permanes : memoriale túum in generationem & generationem.

Tu exurgens misereberis Sion : quia tempus misericordi ejus , quia venit tempus.

Quoniam placuerunt servis tuis lapides ejus , & terræ ejus miserebuntur.

Et tunc bunt gentes nomen tuum Domine , & omnes Reges terræ gloriam tuam.

Quia ædificavit Dominus Sion : & vi-
debitur in gloria sua.

Respexit in orationem humilium , &
non sprevit precem eorum.

Scribantur hæc in generatione altera :
& populus qui creabitur laudabit Do-
minum.

Quia prospexit de excelso Sancto suo:
Dominus de cœlo in terram aspexit.

Ut audiret gemitus compeditorum :
ut solveret filios interemptorum.

Ut annuntient in Sion nomen Do-
mini : & laudem ejus in Jerusalem.

In conveniendo populos in unum :
& Reges ut serviant Domino.

Respondit ei in via virtutis suæ : pau-
ciatem dierum meorum nuntia mihi.

Ne revokes me in dimidio dierum
meorum : in generationem & genera-
tionem anni tui.

Initio tu , Domine , terram fundasti :
& opera manuum tuarum sunt cœli.

Ipsi peribunt , tu autem permanes : &
omnes sicut vestimentum veterascent.

Et sicut opertorium mutabis eos , &
mutabuntur : tu autem idem ipse es , &
anni tui non deficient.

Filiī servorum tuorum habitabunt : &
semen eorum in sæculum dirigetur.

Gloria Patri , &c.

Sicut erat in principio , &c.

Psalm. 129.

DE Profundis clamavi ad te Domine: Domine exaudi vocem meam.

Fiant aures tuæ intendentēs in vocem
deprecationis meæ.

Si iniqūitates observaveris Domine:
Domine quis sustinebit.

Quia apud te propitiatio est : & propter
legem tuam sustinui te Domine.

Sustinuit anima mea in verbo ejus:
speravit anima mea in Domino.

A custodia matutina usque ad noctem,
speret Israël in Domino.

Quia apud Dominum misericordia:
& copiosa apud eum redemptio.

Et ipse redimet Israël : ex omnibus
iniqūitatibus ejus.

Gloria Patri, &c.

Sicut erat in principio, &c.

Psalm. 142.

Domine exaudi orationem meam :
auribus percipe obsecrationem
meam in veritate tua ; exaudi me in tua
justitia.

Et non intres in judicium cum ser-
vo tuo : quia non justificabitur in con-
spectu tuo omnis vivens.

Quia persecutus est inimicus animam
meam : humiliavit in terra vitam meam.

Collocavit me in obscuris sicut mor-
tuos saeculi : & anxiatus est super me spi-
ritus meus, in me turbatum est cor
meum.

Memor fui dierum antiquorum , me-
ditatus sum in omnibus operibus tuis:
in factis manuum tuarum meditabar.

Expandi manus meas ad te : anima
mea sicut terra sine aqua tibi.

Velociter exaudi me Domine : defe-
cit spiritus meus.

Non avertas faciem tuam à me & si-
nilis ero descendentibus in lacum.

Auditam fac mihi manè misericordiam tuam: quia in te speravi.

Notam fac mihi viam in qua ambullem: quia ad te levavi animam meam.

Eripe me de inimicis meis Domine, ad te confugi: doce me facere voluntatem tuam, quia Deus meus es tu.

Spiritus tuus bonus deducet me in terram rectam, propter nomen tuum Domine, vivificabis me in æquitate tua.

Educes de tribulatione animam meam: & in misericordia tua disperdes omnes inimicos meos.

Et perdes omnes qui tribulant animam meam: quoniam ego servus tuus sum.

Gloria Patri, & Filio, &c.

Sicut erat in principio, &c.

Antiph. Ne reminiscaris, Domine, delicta nostra, vel parentum nostrorum; neque vindictam sumas de peccatis nostris.

L I T A N I Æ.

KYrie, eleison. Christe, eleison.

Kyrie, eleison. Christe, audi nos.

Christe, exaudi nos.

- Pater de Cœlis Deus, miserere nobis.
 Fili redemptor mundi Deus, mis. nob.
 Spiritus Sancte Deus, miserere nobis.
 Sancta Trinitas unus Deus, mis. nobis.
 Sancta Maria, ora pro nobis.
 Sancta Dei genitrix, ora.
 Sancta Virgo Virginum, ora.
 Sancte Michaël, ora.
 Sancte Gabriël, ora.
 Sancte Raphaël, ora.
 Omnes Sancti Angeli & Archang, orate.
 Omnes Sancti Beatorum Spirituum Ordines. orate.
 Sancte Joannes Baptista ora.
 Omnes Sancti Patriarchæ & Prophetæ,
 orate pro nobis.
 Sancte Petre, ora.
 Sancte Paule, ora.
 Sancte Andrea, ora.
 Sancte Jacobe, ora.
 Sancte Joannes, ora.
 Sancte Thoma, ora.
 Sancte Jacobe, ora.
 Sancte Philippe, ora.
 Sancte

Litanie.

Sancte Bartholomæe ,	161
Sancte Matthæe,	ora.
Sancte Simon ,	ora.
Sancte Thadæe,	ora
Sancte Matthia,	ora.
Sancte Barnaba,	ora.
Sancte Luca ,	ora.
Sancte Marce ,	ora.
Omnes Sancti Apostoli & Evangelistæ ,	orate pro nobis.
Omnes Sancti Discipuli Domini ,	orate.
Omnes Sancti Innocentes ,	orate.
Sancte Stephane ,	ora.
Sancte Laurenti ,	ora.
Sancte Vincenti ,	ora.
Sancti Fabiane & Sebastiane ,	orate.
Sancti Joannes & Paule ,	orate.
Sancti Cosma & Damiane ,	orate.
Sancti Gervasi & Protasi ,	orate.
Omnes Sancti Martyres ,	orate.
Sancte Silvester ,	ora.
Sancte Gregori ,	ora.
Sancte Ambrosi ,	ora.
Sancte Augustine ,	ora.

L

Sancte Hieronyme,	ora.
Sancte Martine,	ora.
Sancte Nicolae,	ora.
Omnes sancti Pontifices & Confessores,	orate pro nobis.
Omnes sancti Doctores,	orate.
Sancte Antonii,	ora.
Sancte Benedicti,	ora.
Sancte Bernarde,	ora.
Sancte Dominice,	ora.
Sancte Francisci,	ora.
Omnes sancti Sacerdotes & Levitæ, orat.	
Omnes sancti Monachi & Eremitæ, orat.	
Sancta Maria Magdalena,	ora.
Sancta Agatha,	ora.
Sancta Lucia,	ora.
Sancta Agnes,	ora.
Sancta Cæcilia,	ora.
Sancta Catharina,	ora.
Sancta Anastasia,	ora.
Omnes sanctæ Virgines & Videntes, orat.	
Omnes Sancti & Sanctæ Dei, intercede dite pro nobis.	
Propitius esto, parce nobis Domine.	

Propitius esto , exaudi nos Domine.
 Ab omni malo , libera nos Domine.
 Ab omni peccato, libera.
 A subitanea & improvisa morte, libera.
 Ab insidiis diaboli, libera.
 Ab ira , & odio ; & omni mala voluntate, libera.
 A spiritu fornicationis, libera.
 A fulgure & tempestate, libera.
 A morte perpetua, libera.
 Per mysterium sanctæ incarnationis tuæ, libera nos Domine.
 Per Adventum tuum, libera nos Domine.
 Per Nativitatem tuam, libera.
 Per Baptismum & sanctum jejunium tuum, libera.
 Per Crucem & Passionem tuam, libera.
 Per Mortem & sepulturam tuam, libera.
 Per sanctam resurrectionem tuam, liber.
 Per admirabilem Ascensionem tuam, lib.
 Per Adventum Spiritus Sancti paracleti, libera nos Domine.
 In die judicii, libera nos Domine.
 Peccatores, te rogamus audi nos.

- Ut** nobis parcas , te rogamus audi nos.
Ut nobis indulgeas , te rogamus audi.
Ut ad veram pœnitentiam nos perdu-
cere digheris ; te rogamus audi nos.
Ut Ecclesiam tuam sanctam regere &
conseruare digneris , te rog. aud. nos.
Ut Dominum Apostolicum , & omnes
Ecclesiasticos Ordines in sancta reli-
gione conseruare digneris , te rogam.
Ut inimicos sanctæ Ecclesiæ humilia-
re digneris , te rogamus audi nos.
Ut Regibus & Principibus Christianis
pacem & veram concordiam dona-
re digneris , te rogamus audi nos.
Ut cuncto populo Christiano pacem
& unitatem largiri digneris , te roga-
mus audi nos.
Ut nosmetipsos in tuo sancto servitio
confortare & conseruare digneris , te
rogamus audi nos.
Ui mentes nostras ad cœlestia desideria
erigas , te rogamus audi nos.
Ut omnibus benefactoribus nostris sem-
piterna bona retribuas , te rogamus
audi nos.

Ut animas nostras , fratribus , propinquorum & benefactorum nostrorum , ab æterna damnatione eripias , te rog .
Ut fructus terræ dare & conservare digneris , te rogamus audi nos .

Ut omnibus fidelibus defunctis requiem æternam donare digneris , te rogamus .

Ut nos exaudiere digneris , te rogamus .

Fili Dei , te rogamus audi nos .

Agnus Dei , qui tollis peccata mundi , parce nobis Domine .

Agnus Dei , qui tollis peccata mundi , exaudi nos Domine .

Agnus Dei , qui tollis peccata mundi , miserere nobis .

Christe , audi nos . Christe , exaudi nos
Kyrie eleison . Christe eleison .

Pater noster , secrete .

Et ne nos inducas in temptationem .

Sed libera nos à malo .

: Psalm. 69.

Déus in adjutorium meum intende ;
Domine ad adjuvandum me festina .

Confundantur & revereantur : qui
quærunt animam meam.

Avertantur retrorsum & erubescant :
qui volunt mihi mala.

Avertantur statim erubescentes : qui
dicunt mihi , euge , euge.

Exultent & lætentur in te omnes qui
quærunt fidei & dicant semper , Magnifi-
cetur Dominus qui diligunt salutare
tuum.

Ego vero egenus & pauper sum : Deus
adjuva mē.

Adjutor meus & liberator meus es
tu : Domine nē moreris.

Gloria Patri , & Filio , & Spiritui
Santo.

Sicut erat in principio , & nunc &
semper , & in saecula saeculorum.
Amen.

¶. Salvos fac servos tuos

¶. Deus meus , sperantes in te.

¶. Esto nobis Domine , turris fortis
tudinis.

¶. A facie iudicii

¶. Nihil proficiat inimicus in nobis.
¶. Et filius iniquitatis non apponat nocere nobis.

¶. Domine , non secundùm peccata nostra facias nobis.

¶. Neque secundùm iniurias nostras retribuas nobis.

¶. Oremus pro Pontifice nostro N.

¶. Dominus conservet eum , & vivificet eum & Beatum faciat eum in terra : & non tradat eum in animam inimicorum ejus.

¶. Oremus pro benefactoribus nostris .

¶. Retribuere dignare, Domine , omnibus nobis bona facientibus propter nomine tuum vitam æternam.

¶. Oremus pro fidelibus defunctis.

¶. Requiem æternam dona eis Domine , & lux perpetua luceat eis.

¶. Requiescant in Pace. ¶. Amen.

¶. Pro Fratribus nostris absentibus.

¶. Salvos fac servos tuos , Deus meus , sperantes in te.

¶. Mitte eis , Domine , auxilium de Sancto.

R. Et de Sion tuere eos.

Y. Domine exaudi orationem meam.

R. Et clamor meus ad te veniat.

O R E M U S.

Deus cui proprium est misereri semper & parcere, suscipe deprecationem nostram, ut nos & omnes famulos tuos, quos delictorum catena constringit, miseratione tuae pietatis clementer absolvat.

Exaudi quæsumus, Domine, supplicium cum preces, & confitentium tibi parce peccatis, ut pariter nobis indulgentiam tribuas benignus & pacem.

Ineffabilem nobis, Domine, misericordiam tuam clementer ostende: ut simul nos & à peccatis omnibus exuas, & à poenitentia, quas pro his meremur, eripias.

Deus, qui culpâ offenderis, poenitentiâ placaris: preces populi tui supplicantis propitius respice: & flagella tuae iracundiae, quæ pro peccatis nostris meremur, averte.

OMnipotens sempiterne Deus, misericordere famulo tuo Pontifici nostro N. dirige eum secundum tuam clementiam in viam salutis aeternae; ut, te donante tibi placita cupiat, & tota virtute perficiat.

DEUS à quo Sancta desideria, recta consilia, & justa sunt opera, da servis tuis illam quam mandus dare non potest pacem, ut & corda nostra mandatis tuis dedita, & hostium sublata formidine, tempora sunt tua protectione tranquilla.

URE igne Sancti Spiritus renes nostros, & cor nostrum, Domine; ut tibi casto corpore serviamus, & mundo corde placeamus.

FIDEIUM Deus, omnium conditor & redemptor, animabus famulorum famularumque tuarum remissionem cunctorum tribue peccatorum; ut indulgentiam, quam semper optaverunt, piis supplicationibus consequantur.

Actiones nostras quæsumus Domini.
ne , aspirando præveni , & adju-
vando prosequere , ut cuncta nostra
oratio & operatio à te semper incipiat ,
& per te copta finiatur.

Omnipotens sempiterne Deus , qui
vivorum dominaris simul & mor-
tuorum , omniumque misereris , quos
tuos fide & opere futuros esse prænos-
cis , te supplices exoramus , ut pro qui-
bus effundere preces decrevimus , quos-
que vel præsens sæculum adhuc in car-
ne retinet , vel futurum jam exutos cor-
pore suscepit , intercedentibus omnibus
Sanctis tuis , pietatis tuæ clementia ,
omnium delictorum suorum veniam
consequantur. Per Dominum nostrum
Jesum Christum Filium tuum , qui te-
cum vivit &c.

¶. Domine exaudi orationem meam.

R. Et clamor meus ad te veniat.

¶. Exaudiat nos omnipotens & mi-
sericors Dominus. R. Amen.

¶. Et fidelium animæ per misericor-
diam Dei requiescant in pace. R. Amen.

LITANIE
B. Virginis Lauretanæ.

KYrie eleison.

Christe eleison.

Kyrie eleison.

Christe, audi nos

Christe, exaudi nos.

Pater de cœlis Deus, miserere nobis.

Fili redemptor mundi Deus, miserere nobis.

Spiritus Sancte Deus, miserere nobis.

Sancta Trinitas unus Deus, miserere nobis.

Sancta Maria, ora pro nobis.

Sancta Dei genitrix,

Sancta Virgo Virginum,

Mater Christi,

Mater divinæ gratiæ,

Mater purissima,

Mater castissima,

Mater inviolata,

Mater intemerata,

Mater amabilis,

Mater admirabilis,

Ora pro nobis.

Mater Creatoris,
Mater Salvatoris,
Virgo prudentissima,
Virgo veneranda,
Virgo prædicanda,
Virgo potens,
Virgo clemens,
Virgo fidelis,
Speculum iustitiae,
Sedes sapientiae,
Causa nostræ letitiae,
Vas spirituale,
Vas honorabile,
Vas insigne devotionis,
Rosa mystica,
Turris Davidica,
Turris eburnea,
Domus aurea,
Fœderis arca,
Janua cœli,
Stella matutina,
Salus infirmorum,
Refugium peccatorum,
Consolatrix afflictorum,

Auxilium Christianorum,

Regina Angelorum,

Regina Patriarcharum,

Regina Prophetarum,

Regina Apostolorum,

Regina Martyrum,

Regina Confessorum,

Regina Virginum,

Regina Sanctorum omnium,

Agnus Dei, qui tollis peccata mundi,

- parce nobis Domine.

Agnus Dei, qui tollis peccata mundi,

- exaudi nos Domine.

Agnus Dei, qui tollis peccata mundi,

miserere nobis.

℣. Ora pro nobis Sancta Dei genitrix.

℟. Ut digni efficiamur promissioni-

bus Christi.

O R E M U S.

Gratiam tuam, quæsumus Domine,
G mentibus nostris infunde; ut qui
Angelo nuntiante Christi filii tui incar-
nationem cognovimus, per passionem
ejus & crucem ad resurrectionis gloriam
perducamur. Per eumdem Christum, &c.

Oratio
Ora pro nobis.

VESPERÆ DOMINICALES.

E T.

COMPLETORIUM.

DOMINICA
AD VESPERAS.

Psalm. 109.

Dixit Dominus Domino meo: sedē
à dextris meis:

Donec ponam inimicos tuos: scabel-
lum pedum tuorum.

Virgam virtutis tuæ emittet Domi-
nus ex Sion: dominare in medio inimic-
orum tuorum.

Tecum principium in die virtutis tuæ,
in splendoribus sanctorum: ex utero
ante luciferum genui te..

Juravit Dominus, & non pœnitabit
eum: tu es Sacerdos in æternum, se-
cundùm ordinem Melchisedech.

Dominus à dextris tuis: confregit in
die iræ suæ Reges.

Judicabit in nationibus, implebit ruinas;
onquassabit capita in terra multorum.

De torrente in via bibet: propterea
exaltabit caput.

Gloria Patri, & Filie, &c:

Sicut erat in principio, &c:

Psalm. 110.

Consitebor tibi, Domine, in toto
corde meo; in consilio justorum
& congregatione.

Magna opera Domini: exquisita in
omnes voluntates ejus.

Confessio & Magnificentia opus ejus:
& justitia ejus manet in sæculum sæculi.

Memoriam fecit mirabilem suorum
misericors & miserator Dominus: escam
dedit timentibus se.

Memor erit in sæculum testamenti
sui: virtutem operum suorum annun-
tiabit populo suo.

Ut det illis hereditatem gentium: ope-
ra manuum ejus veritas & judicium.

Fidelia omnia mandata ejus, confir-
mata in sæculum sæculi: facta in veri-
tate & æquitate.

Redemptionem misit populo suo: man-
davit in æternum testamentum suum.

Sanctum & terrible nomen ejus : initium sapientiae , timor Domini.

Intellectus bonus omnibus facientibus eum : laudatio ejus manet in saeculum saeculi.

Gloria Patri, &c.

Sicut erat in principio , &c.

Psalm. III.

BEATUS vir qui timet Dominum : in mandatis ejus volet nimis.

Potens in terra erit semen ejus , generatio rectorum benedicetur.

Gloria & divitiae in domo ejus : & justitia ejus manet in saeculum saeculi.

Exortum est in tenebris lumen rectis : misericors & miserator , & justus.

Jucundus homo qui miseretur & commodat , disponet sermones suos in iudicio: quia in eternum non commovebitur.

In memoria aeterna erit justus : ab auditio ne mala non timebit.

Paratum cor ejus sperare in Dominum , confirmatum est cor ejus : non commovebitur donec despiciat inimicos suos.

Dif.

Dispersit, dedit pauperibus, justitia
ejus manet in sæculum sæculi: cornu
ejus exaltabitur in gloria.

Peccator videbit, & irascetur, denti-
bus suis fremet & tabescet: desiderium
peccatorum peribit.

Gloria Patri, &c.

Sicut erat, &c.

Psalm. 112.

Audate pueri Dominum: laudate
nomen Domini.

Sit nomen Domini benedictum: ex
hoc nunc & usque in sæculum.

A solis ortu usque ad occasum &
laudabile nomen Domini.

Excelsus super omnes gentes Domi-
nus: & super cœlos gloria ejus.

Quis sicut Dominus Deus noster qui
in altis habitat: & humilia respicit in
cœlo & in terra.

Suscitans à terra inopem: & de ster-
tore erigens pauperem.

Ut collocet eum cum principibus:
cum principibus populi sui.

Qui habitate facit sterilem in domo;
Matrem Filiorum lætantem.

Gloria Patri, &c. Sicut erat, &c.

Psalm. 113.

TN exitu Israëli de Ægypto; dominus
Jacob de populo barbaro.

Facta est Iudea sanctificatio ejus:
Israël potestas ejus.

Mare vidi; & fugit, Jordanis con-
versus est retrorsum.

Montes exultaverunt ut arietes: &
colles sicut agni ovium.

Quid est tibi māte: quod fugisti? & tu
Jordanis, quia conversus es retrorsum?

Montes exultasti sicut arietes: &
colles sicut agni ovium.

A facie Domini mota est terra: &
facie Dei Jacob.

Qui convertit Petram in stagna aqua-
rum: & rupem in fontes aquarum.

Non nobis, Domine, non nobis;
sed nomini tuo da gloriam.

Super misericordia tua & veritate tua:
ne quando dicant Gentes, ubi est: Deus

coram te.

Déus autem noster in cœlo: omnia
quæcumque voluit fecit.

Simulacra Gentium argenteum & au-
rum: opera manuum hominum.

Os habent, & non loquentur: oculos
habent & non videbunt.

Aures habent, & non audient: narres
habent, & non odorabunt.

Manae habent & non palpabunt: pe-
des: habent, & non ambulabunt, non
climabunt in gutture suo.

Similes illis siant qui faciunt ea: &
omnes qui confidunt in eis.

Domus Israël speravit in Domino,
adjutor eorum & protector eorum est.

Domus Aäroni speravit in Domino:
adjutor eorum & protector eorum est.

Quia timenter Dominum, speraverunt
in Domino: adjutor eorum & protector
eorum est.

Domino memor fuit nostri: & bene-
dixit nobis.

Benedixit domini Israël: benedixit deo,
matri Aäron.

Benedixit omnibus qui timent Dominum: pusillis cum majoribus.

Adjiciat Dominus super vos: super vos & super filios vestros.

Benedicti vos à Domino: qui fecit cœlum & terram.

Cœlum cœli Domino: terram autem dedit filiis hominum.

Non mortui laudabunt te Domine: neque omnes, qui descendunt in infernum.

Sed nos qui vivimus benedicimus Dominum: ex hoc nunc & usque in seculum.

Gloria Patri, &c. Sicut erat, &c.

C A N T I C U M

B. Mariæ Virginis.

Luc. i.

Magnificat, anima mea Dominum: Et exultavit spiritus meus: in Deo salutari meo.

Quia respexit humilitatem ancillæ suæ: ecce enim ex hoc beatam me dicent omnes generationes.

Quia fecit mihi magna qui potens est: & sanctum nomen ejus.

Dominicales.

Et misericordia ejus à progenie in progenies: timentibus eum.

Fecit potentiam in brachio suo: dispergit superbos mente cordis sui.

Deposit potentes de sede: & exaltavit humiles.

Esurientes implevit bonis: & divites dimisit inanes.

Suscepit Israël puerum suum: recordatus misericordiæ suæ.

Sicut locutus est ad Patres nostros:
Abraham & semini ejus in sæcula.

Gloria Patri, &c. Sicut erat, &c.

AD COMPLETORIUM.

Converte nos Deus salutaris noster.
R. Et averte iram tuam à nobis.

¶. Deus in adjutorium meum intende.

R. Domine ad adjuvandum me ferina.

Gloria Patri, & Filio, & Spiritui
Santo.

Sicut erat in principio, & nunc, &
Semper, & in sæcula sæculorum. Amen.

Cum invocarem, exaudiuit me
Deus iustitiae meae: in tribulatione
dilatasti mihi.

Miserere mei, & exaudi orationem
meam.

Fili hominum; usquequid gravi cor-
de? ut quid diligitis vanitatem, & que-
ritis mendacium.

Et scitote quoniam misericordia Do-
minus Sanctum suum: Dominus ex-
audiet me, cum clamavero ad eum.

Irascamini & nolite peccare: que di-
citis in cordibus vestris, in cubilibus
vestris compungimini.

Sacrificate sacrificium iustitiae, &
sperate in Domino: multi dicunt, quis
ostendit nobis bona.

Signatum est super nos lumen vultus
tui, Domine: dedisti laetitiam in corde
meo.

A fructu frumenti, vini, & olei sui:
multiplicati sumi.

In pace in idipsum: dormiam &
quiescam.

Quoniam tu Domine singulariter in
Ipsa; constitueristi me.

Gloria Patri, & Filio, & Spiritui
Santo.

Sicut erat in principio, & nunc, & sem-
per, & in secula saeculorum. Amen.

Psalm. 30.

TNte Domine, speravi, non confun-
dar in aeternum: in justitia tua libera
me.

Inclina ad me aurem tuam: acceler
ut eraus me.

Esto mihi in Deum protectorem, & in
domum refugii; ut salylum me facias.

Quoniam fortitudo mea & refugium
meum es tu: & propter nomen tuum de-
duces me, & enutries me.

Educes me de laqueo hoc, quem
absconderunt mihi: quoniam tu es pro-
tector meus.

In manus tuas commendabo spiritum
meum: redemisti me Domine Deus
veritatis.

Gloria Patri, & Filio, & Spiritui
Santo.

Sicut erat in principio, & nunc, & semper, & in saecula saeculorum. Amen.

Psalm. 90.

Qui habitat in adjutorio Altissimi:
in protectione Dei cœli commorabitur.

Dicet Dominus, susceptor meus es tu: & refugium meum, Deus meus,
sperabo in eum.

Quoniam ipse liberavit me de laqueo
venantium: & à verbo aspero.

Scapulis suis obumbrabit tibi, & sub
pennis ejus sperabis.

Scuto circumdabit te veritas ejus:
non timebis à timore nocturno.

A sagitta volante in die, à negotio
perambulante in tenebris: ab incursu,
& dæmonio meridiano.

Cadent à latero tuo mille, & decem
millia à dextris tuis: ad te autem non
appropinquabit.

Verumtamen oculis tuis considerabis:
& retributionem peccatorum videbis.

Quoniam tu es, Domine, spes mea:
altissimum posuisti refugium tuum.

Non accedet ad te malum : & flagellum
non appropinquabit tabernaculo tuo.

Quoniam Angelis suis mandavit de te:
ut custodiant te in omnibus viis tuis.

In manibus portabunt te : ne forte
offendas ad lapidem pedem tuum.

Super aspidem & basiliscum ambula-
bis : & concubabis leonem & draconem.

Quoniam in me speravit , liberabo
eum : protegam eum quoniam cognos-
vit nomen meum.

Clamabit ad me , & ego exaudiam
eum , cum ipso sum in tribulatione :
cripiam eum & glorificabo eum.

Longitudine dierum replebo eum :
& ostendam illi salutare meum.

Gloria Patri , & Filio , & Spiritui
Sancto.

Sicut erat in principio , & nunc , & sem-
per , & in saecula saeculorum. Amen.

Psalms. 131.

Ecce nunc benedicite Dominum :
omnes servi Domini.

Qui statis in domo Domini : in atris
domus Dei nostri.

In noctibus extollite manus vestras in sancta, & benedicite Dominum.

Benedicat te Dominus ex Sion: qui fecit cœlum & terram.

Gloria Patri, & Filio., & Spiritui Sancto.

Sicut erat in principio, & nunc & semper, & in sæcula sæculorum. Amen.

CANTICUM SIMEONIS.

Luc. 2.

Nunc dimittis servum tuum Domine, secundum verbum tuum in pace.

Quia viderunt oculi mei: salutare tuum.

Quod parasti ante faciem omnium popolorum:

Lumen ad revelationem gentium: & gloriam plebis tuz Israël.

Gloria Patri, & Filio, & Spiritui Sancto.

Sicut erat in principio, & nunc, & semper, & in sæcula sæculorum. Amen.

M O D U S

IN SERVENDI SACRO.

Sacerdos. In nomine Patris, & Filii, & Spiritus Sancti. Amen. Introibo ad Altare Dei.

Minister. Ad Deum qui laetificat juventutem meam.

Sac. Judica me Deus, & discerne causam meam de gente non sancta: ab homine iniquo & doloso erue me.

Min. Quia tu es Deus fortitudo mea, quare me repulisti, & quare tristis incedo, dum affligit me inimicus.

Sac. Emittere lucem tuam, & veritatem tuam: ipsa me deduxerunt & adduxerunt in mortem sanctum tuum, & in tabernacula tua.

Min. Et introibo ad Altare Dei, ad Deum qui laetificat juventutem meam.

Sac. Confitebor tibi in cithara Deus, Deus meus: quare tristis es anima mea, & quare conturbas me.

Min. Sperain Deo quoniam adhuc confitebor illi: salutare vultus mei, & Deus meus.

Sac. Gloria Patri, & Filio, & Spiritui Sancto.

Min. Sicut erat in principio, & nunc, & semper, & in saecula saeculorum. Amen.

Sac. Et introibo ad Altare Dei.

Min. Ad Deum qui latifidat juventutem meam.

Sac. Adjutorium nostrum in nomine Domini.

Min. Qui fecit cœlum & terram.

Sac. Confiteor Deo omnipotenti, Beatae Mariæ semper Virgini, Beato Michaëli Archangelo, Beato Joanni Baptista, Sanctis Apostolis Petro & Paulo, omnibus Sanctis, & vobis Fratres quia peccavi nimis cogitatione, verbo & opere: meâ culpâ, meâ culpâ, meâ maximâ culpâ. Ideo precor Beatam Mariam semper Virginem, Beatum Michaëlem Archangelum, Beatum Joannem Baptistam, Sanctos Apostolos Petrum & Paulum, omnes Sanctos, & vos Fratres orare pro me ad Dominum Deum nostrum.

Min. Misereatur tui omnipotens Deus, & dimissis peccatis tuis, perducat te ad vitam æternam.

Sac. Amen.

Min. Confiteor Deo omnipotenti, Beatae Mariæ semper Virgini, Beato Michaëli Archangelo, Beato Joanni Baptista, Sanctis Apo-

stolis Petro & Paulo, omnibus Sanctis, & tibi Pater, quia peccavi nimis cogitatione, verbo & opere: meâ culpâ, meâ culpâ, meâ maximâ culpâ. Ideò precor Beatam Mariam semper Virginem, Beatum Michaëlem Archangelum, Beatum Joannem Baptistam, Sanctos Apostolos Petrum & Paulum, omnes Sanctos, & te Pater orare pro me ad Dominum Deum nostrum.

Sac. Misereatur vestri omnipotens Deus, & dimissis peccatis vestris, perducat vos ad vitam æternam. *Min.* Amen.

Sac. Indulgentiam, absolutionem & remissionem peccatorum nostrorum tribuat nobis omnipotens & misericors Dominus.

Min. Amen.

Sac. Deus tu conversus vivificabis nos.

Min. Et plebs tua lætabitur in te.

Sac. Ostendé nobis Domine, misericordiam tuam.

Min. Et salutare tuum da nobis.

Sac. Domine exaudi orationem meam.

Min. Et clamor meus ad te veniat.

Sac. Domini� vobiscum.

Min. Et cum spiritu tuo.

Sac. Oremus, autem à nobis, quæsumus &c

Ante Epistolam.

- Sac.* Kyrie eleison. *Min.* Kyrie eleifon.
Sac. Kyrie eleison. *Min.* Christe eleifon.
Sac. Christe eleifon. *Min.* Christe eleifon.
Sac. Kyrie eleifon. *Min.* Kyrie eleifon.
Sac. Kyrie eleifon.
Sac. Dominus vobiscum.
Min. Et cum spiritu tuo.
Sac. Per omnia sæcula sæculorum.
Min. Amen.

In fine Epistola respondendum est alia vox:
- Min. Deo gratias.

Ad Evangelium.

- Sac.* Dominus vobiscum.
Min. Et cum spiritu tuo.
Sac. Sequentia (vel initium) Sancti Evangelii secundum Mattheum, Joannem, &c.
Min. Gloria tibi Domine.

In fine Evangelii respondendum est alia vox
Min. Laus tibi Christe.

Post Evangelium.

- Sac.* Dominus vobiscum.
Min. Et cum spiritu tuo.

*Respondendum est quod sequitur quando Sag-
cerdos dicit*

Orate Fratres,

*Min. Suscipiat Dominus Sacrificium de man-
ibus tuis, ad laudem & gloriam nominis-
sui, ad utilitatem quoque nostram tamenque
Ecclesiae sue sanctae.*

Sac. Per omnia saecula saeculorum.

Min. Amen.

Sac. Dominus vobiscum.

Min. Et cum spiritu tuo.

Sac. Sursum corda.

Min. Habemus ad Dominum.

Sac. Gratias agamus Domino Deo nostro.

Min. Dignum & justum est.

*Ad Corporis Domini elevationem pulsando et
campana: similiter ex ad Sanguinis Domini
elevationem.*

Post Elevationem.

Sac. Per omnia saecula saeculorum.

Min. Amen.

Sac. Exaudi nos inducas intentionem.

Min. Sed libera nos a malo.

Sac. Per omnia saecula saeculorum.

Min. Amen.

Sac. Rex Domini sit semper vobiscum.

192. *Modus inseguendi Sacro.*

Min. Et cum spiritu tuo.

Post S. Eucharistie sumpcionem.

Sac. Dominus vobiscum.

Min. Et cum spiritu tuo.

Sac. Per omnia saecula saeculorum.

Min. Amen.

Sac. Dominus vobiscum.

Min. Et cum spiritu tuo.

Sac. Ite Missa est.

Min. Deo gratias.

Sac. Benedicat vos omnipotens Deus, Pa:
ter, & Filius, & Spiritus Sanctus.

Min. Amen.

Sac. Dominus vobiscum.

Min. Et cum spiritu tuo.

Sac. Initium S. Evangelii secundum Joa:
nem.

Min. Gloria tibi Domine.

In fine cujusvis Evangelii respondendum est
Deo gratias.

F I N I S.

Vidit & Approbavit hac i. A.R. 1741.

A. F. AUDENAERT,

Librorum Censor.

Vidit D. SERVAES Lib. Cens. Reg.